

Hawlfraint[®] Cyhoeddiadau'r Eglwys yng Nghymru a
Chorff Cynrychiolwyr yr Eglwys yng Nghymru 2010.
www.eglwysyngnghymru.org.uk

Cedwir pob hawl. Ni ellir atgynhychu, na chadw ar system adfer,
unrhyw ran o'r cyhoeddiad hwn na'i drosglwyddo mewn unrhyw
ddull na thrwy unrhyw gyfrwng electronig, mecanyddol, llungopïo,
recordio nac arall, heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw oddi wrth
ddeiliad yr hawlfraint priodol.

Cyhoeddwyd yn 2011 gan Gyhoeddiadau'r Eglwys yng Nghymru,
39 Heol y Gadeirlan, Caerdydd CF11 9XF

ISBN 978-0-85326-059-2

Ailargraffiad 2013

ISBN 978-0-85326-064-6

Y mae cofnod catalog i'w gael oddi wrth y Llyfrgell Brydeinig a
Llyfrgell Genedlaethol Cymru.

Cynlluniwyd y clawr, gosodwyd a chysodwyd mewn Plantin gan
Ritchie Craven, Cyhoeddiadau'r Eglwys yng Nghymru.
Argraffwyd ym Mhrydain Fawr gan

Copyright[©] Church in Wales Publications and the
Representative Body of the Church in Wales 2010.
www.churchinwales.org.uk

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any
means, electronic, mechanical, photocopying, recording or
otherwise, without prior permission in writing from the relevant
copyright holder.

Published in 2011 by Church in Wales Publications,
39 Cathedral Road, Cardiff CF11 9XF

ISBN 978-0-85326-059-2

Reprinted in 2013

ISBN 978-0-85326-064-6

A catalogue record for this book is available from
The British Library and The National Library of Wales.

Cover design, layout and typeset in Plantin
by Ritchie Craven, Church in Wales Publications.
Printed and bound in Great Britain by

Cynnwys

Rhagair	tudalen	1
Trefn Gwasanaeth Priodas mewn gweinyddiad o'r Cymun Bendigaid	tudalen	2
Trefn Gwasanaeth Priodas.....	tudalen	34
Trefn Bendithio Priodas yn dilyn Seremoni Sifil.....	tudalen	46
Y Llyfr Gweddi Gyffredin Cyfrol II (1984).....	tudalen	58
Atodiad o Ddeunydd Ychwanegol.....	tudalen	77
Cydnabyddiaethau	tudalen	119

RHAGAIR

Dewisiadau eraill i'w hychwanegu at at y rhai sydd yn Llyfrau Gweddi 1664 (1662 yn Saesneg) a 1984 yw'r gwasanaethau priodas diwygiedig hyn. Yr un yn ei hanfod yw'r ymrwymiad, ac felly'r llwon, yn y tri gwasanaeth am nad yw natur priodas wedi newid. Uniad dau o bobl gydol oes ydyw.

Y mae'r gwasanaethau hyn, fodd bynnag, yn cynnig mwy o amrywiaeth o ddarlleniadau a gweddiâu, yn ogystal â pheth deunydd gwreiddiol o Gymru, wrth i'r ddeuddyn geisio bendith Duw ar eu huniad. Ceisir y fendith honno i gryfhau eu penderfyniad i garu a chynnal ei gilydd beth bynnag a wynebant yn y dyfodol. Cydnebydd priodas nad o serchiadau byrhoedlog y daw cariad dynol ond o berthynas ddofn a pharhaol. Cydnebydd hefyd fod yn rhaid i'r ddeuddyn dynnu oddi ar nerth dwyfol, yn ogystal â nerth dynol, yn eu gallu i garu.

Y rhyfeddod, mewn byd cystadleuol sy'n annog pawb i'w gyflawni ei hun, yw bod y ffaith fod pobl am briodi yn cydnabod na all neb fod yn gyflawn ond mewn perthynas gariadus. Fel y dywed Marilyn Robinson yn ei nofel newydd, *Gilead*, 'Peth dwyfol yw caru rhywun oherwydd y mae pob enghraifft benodol ohono yn ddarlun neu ddameg o realiti hollgynhwysol ac annealladwy'.

 H. P. Jones
Cambrensis.

**TREFN GWASANAETH PRIODAS
MEWN GWEINYDDIAD O'R
CYMUN BENDIGAID**

Strwythur

1.	Y Dod Ynghyd	tudalen	4
2.	Cyhoeddi'r Gair	tudalen	9
3.	Y Briodas	tudalen	11
4.	Yr Ymbiliau	tudalen	15
5.	Y Tangnefedd	tudalen	16
6.	Y Diolch	tudalen	17
7.	Y Cymun	tudalen	31
8.	Yr Anfon Allan	tudalen	33

1 Y DOD YNGHYD

[Gellir canu emyn.]

Sefyll

Mae'r offeiriad yn croesawu'r bobl.

Yn enw'r Tad,
a'r Mab,
a'r Ysbryd Glân. **Amen.**

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Neu yn nhymor y Pasg:

Halelwia! Atgyfododd Crist.
Atgyfododd yn wir. Halelwia!

*Gellir defnyddio brawddegau rhagarweiniol. Gweler Atodiad 1;
tudalen 82.*

Cariad yw Duw, ac y mae'r sawl sy'n aros mewn cariad yn
aros yn Nuw, a Duw yn aros ynddo yntau.

1 Ioan 4.16b

Mae'r briodferch a'r priodfab yn parhau i sefyll.

Eistedd

*Defnyddir y canlynol neu Ragarweiniad arall o Atodiad 2a;
tudalen 83:*

Daethom ynghyd i dystio i briodas *E* ac *E*, i weddio am fendith Duw arnynt, i rannu yn eu llawenydd ac i ddathlu eu cariad.

Rhodd oddi wrth Dduw yw priodas. Trwyddi gall gŵr a gwraig gyd-dyfu yn eu hadnabyddiaeth o Dduw, eu cariad ato a'u gwasanaeth iddo.

Fe'i rhoddir fel y gallant, a hwythau'n un â'i gilydd o galon a meddwl a chorff, gynyddu mewn cariad ac ymddiriedaeth.

Y mae Duw yn uno gŵr a gwraig mewn uniad am oes sy'n sylfaen i fywyd teuluol, lle (y genir ac y megir plant ac) y gall pob aelod o'r teulu, mewn amseroedd da ac amseroedd drwg, gael cysur, cwmniaeth a nerth a thyfu i aeddfedrwydd mewn cariad.

Y mae priodas yn cyfoethogi'r gymdeithas ac yn cryfhau'r gymuned.

Y mae priodas yn ffordd o fyw a sancteiddiwyd gan Dduw, ac a fendithiwyd gan bresenoldeb ein Harglwydd Iesu Grist ymhlith rhai a oedd yn dathlu priodas yng Nghana Galilea.

Y mae'n arwydd o undod a theyrngarwch, a dylai pawb ei pharchu a'i hanrhydeddu.

Ni ddylai neb ei chymryd arno'i hun yn ysgafn nac yn hunanol, ond yn bwylllog ac yn gyfrifol yng ngŵydd Duw Hollalluog.

Y mae *E* ac *E* yn awr am gymryd y ffordd hon o fyw. Bydd y naill yn rhoi ei gydsyniad i'r llall ac yn gwneud addunedau difrifol, ac fel arwydd o hyn byddant yn rhoi ac yn derbyn modrwyau (modrwy).

Gweddiwn drostynt, ar i'r Ysbryd Glân eu cyfarwyddo a'u nerthu, fel y cyflawnant amcanion Duw gydol eu bywyd daearol ynghyd.

Dywed yr offeiriad wrth y gymulleidfa:

Os gwyddoch am unrhyw reswm paham na all y ddeuddyn hyn briodi'n gyfreithlon, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Dywed yr offeiriad wrth y ddeuddyn:

E ac E, yr ydych ar fin gwneud eich addunedau priodas yng ngŵydd Duw, barnwr pawb, sy'n gwybod cyfrinachau ein calonnau; felly, os gŵyr y naill neu'r llall ohonoch am unrhyw reswm paham na allwch briodi'n gyfreithlon, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Sefyll

Os honnir unrhyw rwystr, gweler y nodiadau ar dudalen 81 yn y Nodiadau a'r Atodiadau.

Dywed yr offeiriad wrth y gymulleidfa:

Wrth inni baratoi i glywed gair Duw ac i dystio i briodas
E ac E, yr ydym yn cofio ein gwendid dynol a'n hangen
am gymorth Duw ym mhopeth a wnawn.

Distawrwydd.

Naill ai:

Dad nefol,
yr ydym wedi pechu ar feddwl, gair a gweithred,
a heb wneud yr hyn a ddylem.
Mae'n wir ddrwg gennym,
ac yr ydym o ddifrif yn edifarhau.
Er mwyn dy Fab Iesu Grist a fu farw drosom,
maddeua inni'r cwbl a aeth heibio
ac arwain ni yn ei ffordd ef
i gerdded fel plant y goleuni. Amen.

Neu:

Arglwydd Iesu,
yn ein gwendid, ti yw ein nerth.
Arglwydd, trugarha.
Arglwydd, trugarha.

Arglwydd Iesu,
pan fyddwn yn baglu, yr wyt ti'n ein codi.
Crist, trugarha.
Crist, trugarha.

Arglwydd Iesu,
pan fyddwn yn methu, yr wyt ti'n rhoi inni fywyd
newydd.
Arglwydd, trugarha.
Arglwydd, trugarha.

Yr Hollalluog Dduw,
sy'n maddau i bawb sy'n wir edifeiriol,
a drugarhao wrthych, a'ch rhyddhau o bechod,
eich cadarnhau mewn daioni
a'ch cadw yn y bywyd tragwyddol;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

*Gwahoddir y bobl i weddio; cedwir distawrwydd a defnyddir
y Colect a ganlyn neu Golect arall o Atodiad 3; tudalen 90:*
Gweddiwn.

Dduw ein Tad,
fe'n dysgaist trwy dy Fab
mai cariad yw cyflawniad y Gyfraith.
Caniatâ fod i'th weision *E* ac *E*,
o garu ei gilydd, aros yn dy gariad di holl ddyddiau eu
bywyd:
trwy Iesu Grist ein Harglwydd y bo iddo gyda thi a'r
Ysbryd Glân bob cariad a phob gogoniant dros amser a
thros dragwyddoldeb. **Amen.**

2 CYHOEDDI'R GAIR

Bydd un neu ddau ddarlleniad o'r Ysgrythur Lân cyn y darlleniad o'r Efengyl. Gweler Atodiad 4a; tudalen 93.

Ar ddiwedd pob un, dywed y darllenydd:

Dyma air yr Arglwydd.
I Dduw y bo'r diolch.

[Gellir canu salm gweler Atodiad 4b; tudalen 109 neu emyn rhwng y darlleniadau.]

Cyn yr Efengyl dywed y darllenydd:

Gwrandewch Efengyl Crist yn ôl Sant...
Gogoniant i ti, O Arglwydd.

Ar ôl yr Efengyl dywed y darllenydd:

Dyma Efengyl yr Arglwydd.
Moliant i ti, O Grist.

Gellir cyflwyno'r darlleniad o'r Efengyl â bonllef.

Sefyll

Gellir defnyddio un o'r canlynol;

naill ai:

Halelwia, Halelwia.
Yn wryw a benyw y creodd Duw hwy
a bydd y ddau yn un cnawd.
Halelwia.

neu:

Halelwia, Halelwia.
Cariad yw Duw;
gadewch inni garu ein gilydd
fel y carodd Duw ni.
Halelwia.

*Neu yn y Garawys;
naill ai:*

Gogoniant i ti, O Grist; ti yw Gair Duw.
Yn wryw a benyw y creodd Duw hwy
a bydd y ddau yn un cawd.

Gogoniant i ti, O Grist; ti yw Gair Duw.

neu:

Gogoniant i ti, O Grist; ti yw Gair Duw.
Cariad yw Duw;
gadewch inni garu ein gilydd
fel y carodd Duw ni.

Gogoniant i ti, O Grist; ti yw Gair Duw.

*[Gall homili fer ddilyn y darlleniadau.]
[Gellir canu emyn.]*

*[Eistedd]
[Sefyll]*

3 Y BRIODAS

i. Y DATGANIADAU

Saif y briodferch a'r priodfab gerbron y gweinidog.

Dywed y gweinidog wrth y priodfab:

E, a gymeri di E yn wraig i ti?

A wnei di ei charu, ei chysuro, ei hanrhydeddu a gofalu amdani, a chan wrthod pawb arall, fod yn ffyddlon iddi tra byddwch eich dau byw?

Y mae yntau'n ateb:

Gwnaf.

Dywed y gweinidog wrth y briodferch:

E, a gymeri di E yn ŵr i ti?

A wnei di ei garu, ei gysuro, ei anrhydeddu a gofalu amdano, a chan wrthod pawb arall, fod yn ffyddlon iddo tra byddwch eich dau byw?

Y mae hithau'n ateb:

Gwnaf.

Dywed y gweinidog wrth y gynulleidfa:

A wnewch chwi, deuluoedd a chyfeillion E ac E, eu cynnal a'u cefnogi yn eu priodas yn awr ac yn y blynyddoedd sydd i ddod?

Dywed pawb:

Gwnawn.

ii. YR ADDUNEDAU

Cyflwynna'r gweinidog yr addunedau â'r geiriau hyn neu eiriau cyffelyb:

E ac E, yr ydych yn awr i gysylltu dwylo a gwneud eich addunedau, yng ngŵydd Duw a'i bobl.

Mae'r briodferch a'r priodfab yn wynebu ei gilydd.

Cymer y priodfab law dde'r briodferch yn ei law dde, a dywed:

Yr wyf fi, *E*, yn dy gymryd di, *E*,
yn wraig i mi,
i'th gadw a'th gynnal
o'r dydd hwn ymlaen;
er gwell, er gwaeth,
er cyfoethocach, er tlotach,
yn glaf ac yn iach,
i'th garu a'th ymgeleddu,
tra byddwn ni'n dau byw;
yn ôl ewyllys a bwriad Duw.
Gwnaf yr adduned hon yng ngŵydd Duw.

Gollyngant ddwylo.

Cymer y briodferch law dde'r priodfab yn ei llaw dde, a dywed:

Yr wyf fi, *E*, yn dy gymryd di, *E*,
yn ŵr i mi,
i'th gadw a'th gynnal
o'r dydd hwn ymlaen;
er gwell, er gwaeth,
er cyfoethocach, er tlotach,
yn glaf ac yn iach,
i'th garu a'th ymgeleddu,
tra byddwn ni'n dau byw;
yn ôl ewyllys a bwriad Duw.
Gwnaf yr adduned hon yng ngŵydd Duw.

Gollyngant ddwylo.

iii. RHOI MODRWYAU

Bydd y gweinidog yn derbyn y fodrwy (modrwyau) a defnyddir y weddi a ganlyn neu weddi arall o Atodiad 5; tudalen 111:

Dad nefol,
trwy dy fendith bydded y modrwyau hyn (y fodrwy hon)
i E ac E yn symbol o gariad a ffyddlondeb diddiwedd,
i'w hatgoffa o'r llw a'r cyfamod a wnaethant y dydd
hwn trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Mae'r briodferch a'r priodfab yn wynebu ei gilydd. Mae'r naill yn ei dro yn gosod modrwy ar fys y llall a, chan ei dal yno, yn dweud:

E, yr wyf yn rhoi i ti y fodrwy hon
yn arwydd o'm cariad a'm ffyddlondeb.
Anrhydeddaf di â'm holl fod,
rhoddaf fy hun yn gyfan gwbl i ti,
a rhannaf â thi bopeth sydd gennyf,
yng nghariad Duw, Dad, Mab ac Ysbryd Glân.

Os un fodrwy yn unig sydd i'w rhoi, dywed y sawl sy'n ei derbyn:

E, yr wyf yn derbyn y fodrwy hon
yn arwydd o'r cariad a'r ffyddlondeb rhyngom.
Anrhydeddaf di â'm holl fod,
rhoddaf fy hun yn gyfan gwbl i ti,
a rhannaf â thi bopeth sydd gennyf,
yng nghariad Duw, Dad, Mab ac Ysbryd Glân.

iv. CYHOEDDI

Mae'r gweinidog yn annerch y bobl:

Yng ngŵydd Duw a gerbron y gynulleidfa hon y mae
E ac E wedi cydsynio â'i gilydd a gwneud eu
haddunedau priodas y naill i'r llall.

Y maent wedi datgan eu priodas drwy gysylltu dwylo a
thrwy roi a derbyn modrwyau (modrwy).

Gan hynny yr wyf yn cyhoeddi eu bod yn wŷr a gwraig
ynghyd.

Mae'r gweinidog yn cysylltu llaw dde'r ddau ynghyd ac yn dweud:

Y rhai a gysylltodd Duw,
peidied neb â'u gwahanu.

v. BENDITHIO'R BRIODAS

[Gellir bendithio'r briodas naill ai yma neu ar ôl Gweddî'r Arglwydd.]

*Penlinia'r gŵr a'r wraig a defnyddir y fendith a ganlyn neu weddi
arall o Atodiad 6; tudalen 112:*

Pob moliant a gogoniant i ti, Dduw graslonaf,
oherwydd yn y dechreuad creaiſt ni ar dy ddelw dy hun
yn wryw a benyw.

Gweddïwn ar iti fendithio E ac E,
fel y byddant yn eu priodas yn ffynhonnell bendith i'w
gilydd ac i bawb,
ac y byddant fyw ynghyd mewn cariad sanctaidd. **Amen.**

Dywed y sawl sy'n gweinyddu'r cymun wrth y ddeuddyn:

Bydded i Dduw Dad, Duw Fab, a Duw Ysbryd Glân
eich bendithio a'ch amddiffyn a'ch cadw; edryched yr
Arglwydd yn ei drugaredd yn gariadus arnoch, a'ch
llenwi â phob bendith a gras ysbrydol fel y byddwch
byw yn y fath fodd yn y bywyd hwn nes cael yn y byd
sydd i ddod fywyd tragwyddol. **Amen.**

vi. COFRESTRU'R BRIODAS

[Gellir cofrestru'r Briodas naill ai yma neu ar ddiwedd y gwasanaeth.]

[Gellir canu anthem neu gân.]

[Sefyll]

4 YR YMBILIAU

Defnyddir yr Ymbiliad a'r diweddiad a ganlyn neu rai eraill o Atodiad 7; tudalen 114:

Dduw grasol,
gweddiwn dros *E* ac *E*
a diolchwn am iti eu dwyn ynghyd
mewn priodas.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Cynorthwya hwy (i fod yn rhieni doeth a chariadus)
i gyd-dyfu mewn ffyddlondeb a gonestrwydd
ac i gynnal ei gilydd mewn amynedd.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Gwna eu bywyd ynghyd yn arwydd o'th gariad
yn y byd drylliedig hwn;
bydded i faddeuant iacháu tramgwydd
ac i lawenydd oresgyn galar.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Bydd gyda hwy yn eu gwaith
ac adnewyddu hwy yn eu hamdden.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Bydded iddynt goesawu i'w cartref gyfeillion a dieithriaid
ac adlewyrchu felly gariad dy Fab at bawb.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Mae'r weddi'n cloi â cholect addas â ddywedir gan yr offeiriad neu â'r canlynol:

Dad trugarog,
**derbyn y gweddiâu hyn
er mwyn dy Fab,
ein Gwardwr Iesu Grist. Amen.**

5 Y TANGNEFEDD

Sefyll

*Gall yr offeiriad gyflwyno'r Tangnefedd â brawddeg briodol,
naill ai:*

Tros y rhain i gyd gwisgwch gariad.
Bydded i dangnefedd Crist lywodraethu yn eich calonnau.

Tangnefedd yr Arglwydd a fo gyda chwi bob amser.
A hefyd gyda thi.

neu:

Yr ydym wedi dathlu cariad *E* ac *E*.
Yr ydym yn awr yn dathlu cariad Duw at bawb ohonom.

Tangnefedd yr Arglwydd a fo gyda chwi bob amser.
A hefyd gyda thi.

Gellir ychwanegu'r geiriau hyn:

Gadewch inni roi i'n gilydd arwydd o dangnefedd.

Gall pawb gyfnewid arwydd o dangnefedd.

*Gall y pâr priod gyfnewid arwydd o dangnefedd â'i gilydd,
â'u teuluoedd ac ag aelodau eraill o'r gynulleidfa.*

[Gellir canu emyn.]

[Sefyll]

6 Y DIOLCH

Cymer yr offeiriad y bara a'r cwpan.

Gall yr offeiriad ddweud naill ai:

Dathlwn gyda'n gilydd roddion a gras Duw.

Cymerwn y bara hwn,

cymerwn y gwin hwn

i ddilyn esiampI Crist

ac i ufuddhau i'w orchymyn.

Neu gall foli Duw am ei roddion yn y geiriau hyn (nad ydynt i'w defnyddio gyda Gweddï Ewcharistaidd 1):

Bendigedig wyt ti, Arglwydd Dduw yr holl greadigaeth.

Trwy dy ddaioni y mae gennym y bara hwn i'w offrymu,
rhodd y ddaear a gwaith dwylo dynol.

Fe ddaw i ni yn fara'r bywyd.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Bendigedig wyt ti, Arglwydd Dduw yr holl greadigaeth.

Trwy dy ddaioni y mae gennym y gwin hwn i'w offrymu,
ffrwyth y winwydden a gwaith dwylo dynol.

Fe ddaw i ni yn ddiod ysbrydol.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Defnyddir un o'r Gweddïau Ewcharistaidd canlynol.

Gweddi Ewcharistaidd 1

Naill ai:

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.

A hefyd gyda thi.

Neu:

Y mae'r Arglwydd yma.

Y mae ei Ysbryd gyda ni.

Dyrchefwch eich calonnau.

Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.

Iawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

Bendigedig wyt ti, Arglwydd ein Duw, Brenin y bydysawd:
ti sy'n dwyn allan fara o'r ddaear.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Bendigedig wyt ti, Arglwydd ein Duw, Brenin y bydysawd:
ti sy'n creu ffrwyth y winwydden.

Bendigedig fyddo Duw am byth.

Gwenith a grawnwin, y bara hwn a'r gwin hwn,
rhan ydynt o gyfoeth dy ddaear.

**Teilwng wyt ti, O Arglwydd ein Duw,
i dderbyn gogoniant ac anrhydedd a moliant,
oherwydd ti a greodd bob peth
a thrwy dy ewyllys y maent yn bod.**

Diolchwn i ti, O Dad,

am i ti ein llunio ar dy ddelw dy hun,

gan ein creu yn wryw ac yn fenyw,

a'n caru ni er inni wrthryfela i'th erbyn.

Uwchlaw pob dim, rhown ddiolch i ti am dy Fab,

Iesu Grist.

Rhaglith Briod:

Oherwydd i ti ein creu ar dy ddelw dy hun

a'n galw i rannu yn dy waith yn creu.

Yr wyt yn cysylltu mab a merch

a daw'r ddau yn un cnawd,

fel y mae'r Eglwys yn un â'th Fab,

wedi ei haddurno fel priodferch ar gyfer y priodfab.

Rhown ddiolch i ti am y gobaith bywiol
a roddaist i ni yn Iesu Grist ein Harglwydd,
ac yr ydym yn ei foli ef â'n gwefusau ac yn ein bywydau,
gan ddweud / gan ganu:

**Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn enw'r Arglwydd.
Hosanna yn y goruchaf.**

Dad cariadus,
molwn di am i'n Harglwydd Iesu Grist,
ar y noson cyn iddo farw, gymryd bara a rhoi diolch i ti.
Fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion gan ddweud,
Cymerwch, bwyteuach; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch:
gwnewch hyn er cof amdanaf.
Ac ar ôl swper cymerodd y cwpan, diolchodd i ti,
ac wrth ei roi i'w ddisgyblion, dywedodd,
Yfwch o hwn, bawb ohonoch;
hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd,
a dywelltir drosoch a thros lawer er maddeuant pechodau:
gwnewch hyn, bob tro yr yfwch ef,
er cof amdanaf.

Felly, gyda'r rhoddion sanctaidd hyn,
dathlwn iddo ei offrymu ei hun
unwaith ac am byth ar y groes,
llawenhawn yn ei atgyfodiad a'i ddyrchafael gogoneddus,
a disgwyliwn ei ddyfodiad drachefn:

[Gadewch inni gyhoeddi dirgelwch y ffydd:]

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

O Dad, derbyn yr offrwm hwn,
ein dyletswydd a'n gwasanaeth,
y goffadwriaeth hon o Grist dy Fab ein Harglwydd.
Anfon dy Ysbryd Glân arnom ac ar dy roddion hyn
iddynt fod i ni yn gorff a gwaed dy Fab.
A chaniatâ i ni, sy'n bwyta'r bara hwn,
ac yn yfed o'r cwpan hwn,
gael, gyda llu'r angylion a holl gwmpeini'r nef,
gyhoeddi gogoniant dy enw
ac ymuno yn eu hemyn diderfyn o fawl:

**Sanctaid, sanctaid, sanctaid Arglwydd,
Duw gallu a nerth,
nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant.
Hosanna yn y goruchaf.**

Distawrwydd.

[Mae'r gwasanaeth yn parhau ar dudalen 30.]

Gweddi Ewcharistaidd 2

Naill ai:

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.
A hefyd gyda thi.

Neu:

Y mae'r Arglwydd yma.
Y mae ei Ysbryd gyda ni.

Dyrchefwch eich calonnau.
Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.
Iawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

Y gwir a'r bywiol Dduw,
ffynhonnell bywyd yr holl greadigaeth,
gwnaethost ni ar dy ddelw dy hun.
Rhown ddiolch i ti bob amser ac ym mhob lle
trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Rhaglith Briod:

Oherwydd i ti ein creu ar dy ddelw dy hun
a'n galw i rannu yn dy waith yn creu.
Yr wyt yn cysylltu mab a merch
a daw'r ddau yn un cnawd,
fel y mae'r Eglwys yn un â'th Fab,
wedi ei haddurno fel priodferch ar gyfer y priodfab.

Felly, gydag angylion ac archangylion,
a holl gwmpeini'r nef
molwn dy enw gogoneddus:

**Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd,
Duw gallu a nerth,
nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant.
Hosanna yn y goruchaf.**

**Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn enw'r Arglwydd.
Hosanna yn y goruchaf.**

Bendigedig wyt ti, Dduw hollalluog,
am i'r Arglwydd Iesu,
y nos y bradychwyd ef,
gymryd bara
ac wedi rhoi diolch i ti,
fe'i torrodd, a'i roi i'w ddisgyblion a dweud,
Cymerwch, bwytechwch; hwn yw fy nghorff
a roddir drosoch:
gwnewch hyn er cof amdanaf.
Yr un modd, ar ôl swper fe gymerodd y cwpan;
ac wedi rhoi diolch i ti,
fe'i rhoddodd iddynt a dweud,
Yfwch hwn, bawb;
y cwpan hwn yw'r cyfamod newydd yn fy ngwaed i
a dywelltir drosoch a thros lawer er maddeuant pechodau:
gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef
er cof amdanaf.

[Gadewch inni gyhoeddi dirgelwch y ffydd:]

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

Felly, Dduw cariadus,
gan goffáu aberth Crist dy Fab
unwaith am byth ar y groes
a buddugoliaeth ei atgyfodiad,
gofynnwn i ti dderbyn ein haberth hwn o foliant.

Anfon dy Ysbryd Glân arnom ni ac ar y rhoddion hyn
er mwyn inni gael ein porthi
â chorff a gwaed dy Fab
a'n llenwi â'th fywyd a'th ddaioni.
Una ni yng Nghrist a rho inni dy dangnefedd
er mwyn inni gyflawni dy waith
a bod yn gorff iddo ef yn y byd.

Trwyddo ef, gydag ef, ac ynndo ef,
yn undod yr Ysbryd Glân,
Dad hollalluog,
eiddot ti yw'r holl anrhydedd a gogoniant
yn oes oesoedd. **Amen.**

Distawrwydd.

[Mae'r gwasanaeth yn parhau ar dudalen 30.]

Gweddi Ewcharistaidd 3

Naill ai:

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.

A hefyd gyda thi.

Neu:

Y mae'r Arglwydd yma.

Y mae ei Ysbryd gyda ni.

Dyrchefwch eich calonnau.

Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.

Iawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

Iawn yn wir,

ein dyletswydd a'n llawenydd

bob amser ac ym mhob lle yw rhoi diolch a moliant i ti,
Dad sanctaidd, Frenin nefol, hollalluog a bythfywiol Dduw,
trwy Iesu Grist dy unig Fab ein Harglwydd.

Rhaglith briod:

Oherwydd i ti ein creu ar dy ddelw dy hun

a'n galw i rannu yn dy waith yn creu.

Yr wyt yn cysylltu mab a merch

a daw'r ddau yn un cnawd,

fel y mae'r Eglwys yn un â'th Fab,

wedi ei haddurno fel priodferch ar gyfer y priodfab.

Felly, gydag angylion ac archangylion,

a holl gwmpeini'r nef

cyhoeddwn dy enw mawr a gogoneddus,

gan dy foli bob amser a dweud:

Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd,

Duw gallu a nerth,

nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant.

Hosanna yn y goruchaf.

Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn enw'r Arglwydd.

Hosanna yn y goruchaf.

Clyw ni, Dad nefol,
trwy Iesu Grist dy Fab ein Harglwydd.
Trwyddo ef derbyn ein haberth o foliant,
a chaniatâ, trwy nerth dy Ysbryd,
i'r rhoddion hyn o fara a gwin fod i ni
 ei gorff a'i waed ef;
y nos y bradychwyd ef,
cymerodd fara a rhoi diolch i ti;
fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion, gan ddweud,
Cymerwch, bwytechwch; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch.
Gwnewch hyn er cof amdanaf.
Yr un modd, ar ôl swper,
cymerodd y cwpan a rhoi diolch i ti;
fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud,
Yfwch o hwn, bawb;
oherwydd hwn yw fy ngwaed i, gwaed y cyfamod newydd,
a dywelltir drosoch a thros lawer
er maddeuant pechodau.
Gwnewch hyn, bob tro yr yfwch ef,
er cof amdanaf.

[Gadewch inni gyhoeddi dirgelwch y ffydd:]

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

Felly, O Dad,
gan gofio angau achubol ac atgyfodiad dy Fab,
offrymwn i ti mewn diolch y bara hwn a'r cwpan hwn,
 dy roddion inni,
a diolchwn i ti am ein cyfrif yn deilwng
i sefyll yn dy ŵydd a'th wasanaethu.

Anfon dy Ysbryd Glân ar bawb ohonom
sy'n rhannu'r bara hwn a'r cwpan hwn.
Cryfha ein ffydd, gwna ni'n un
a chroesawa ni a'th holl bobl
 i deyrnas ogoneddus dy Fab.

Trwyddo ef, gydag ef, ac ynndo ef,
yn undod yr Ysbryd Glân
eiddot ti, Dad hollalluog,
yw'r holl anrhydedd a'r gogoniant
yn oes oesoedd. **Amen.**

Distawrwydd.

[Mae'r gwasanaeth yn parhau ar dudalen 30.]

Gweddi Ewcharistaidd 4

Naill ai:

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.

A hefyd gyda thi.

Neu:

Y mae'r Arglwydd yma.

Y mae ei Ysbryd gyda ni.

Dyrchefwch eich calonnau.

Yr ydym yn eu dyrchafu at yr Arglwydd.

Diolchwn i'r Arglwydd ein Duw.

Iawn yw rhoi ein diolch a'n clod.

Iawn yn wir, ein dyletswydd a'n llawenydd
bob amser ac ym mhob lle
yw diolch i ti, Dad Sanctaidd,
hollalluog a bythfywiol Dduw,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd.

Rhaglith briod:

Oherwydd i ti ein creu ar dy ddelw dy hun

a'n galw i rannu yn dy waith yn creu.

Yr wyt yn cysylltu mab a merch

a daw'r ddau yn un cnawd,

fel y mae'r Eglwys yn un â'th Fab,

wedi ei haddurno fel priodferch ar gyfer y priodfab.

Felly, gyda llu'r angyllion

a holl gwmpeini'r nef,

cyhoeddwn ogoniant dy enw

ac ymuno â hwy yn eu hemyn diderfyn o fawl:

Sanctaidd, sanctaidd, sanctaidd Arglwydd,

Duw gallu a nerth,

nef a daear sy'n llawn o'th ogoniant.

Hosanna yn y goruchaf.

Bendigedig yw'r hwn sy'n dyfod yn enw'r Arglwydd.

Hosanna yn y goruchaf.

Pob moliant a diolch i ti, y gwir a'r bywiol Dduw,
Crëwr pob peth, Rhoddwr bywyd.

Lluniaist ni ar dy ddelw dy hun,
ond yr ydym ni wedi difwyno'r ddelw honno
a syrthio'n brin o'th ogoniant.

Rhoddwn ddiolch i ti
am anfon dy Fab i rannu ein bywyd ni;
fe'i hildiaist i farwolaeth fel y câi'r byd ei achub,
a'i atgyfodi oddi wrth y meirw
fel y bo i ni fyw ynddo ef, ac yntau ynom ninnau.

Sancteiddia â'th Ysbryd y bara hwn a'r gwin hwn,
dy roddion inni,
fel y bônt i ni
yn gorff a gwaed ein Hiachawdwr, Iesu Grist.

Y nos y bradychwyd ef, cymerodd fara
ac, wedi rhoi diolch,
fe'i torrodd a'i roi i'w ddisgyblion, gan ddweud,
Cymerwch, bwyteuach; hwn yw fy nghorff a roddir drosoch:
gwnewch hyn er cof amdanaf.

Yr un modd ar ôl swper cymerodd y cwpan,
ac, wedi rhoi diolch,
fe'i rhoddodd iddynt, gan ddweud,
Yfwch o hwn bawb,
oherwydd hwn yw fy ngwaed o'r cyfamod newydd
a dywelltir drosoch a thros lawer
er maddeuant pechodau:
gwnewch hyn bob tro yr yfwch ef
er cof amdanaf.

[Gadewch inni gyhoeddi dirgelwch y ffydd:]

Bu farw Crist.

Atgyfododd Crist.

Daw Crist mewn gogoniant.

Fel y gorchmynnodd ef inni, O Dad,
yr ydym yn cofio Iesu Grist, dy Fab.
Gan gyhoeddi ei farwolaeth fuddugoliaethus,
a chan ymlawenhau yn ei atgyfodiad,
a disgwyl iddo ddod mewn gogoniant,
deuwn â'r bara hwn a'r cwpan hwn i ti.

Derbyn ein haberth o ddiolch a moliant.
Adfer ac adfywia dy holl bobl,
adnewyddda ni a phawb y gweddiwn trostynt
â'th ras a'th fendith nefol
a derbyn ni yn y diwedd gyda'th holl saint
i'r llawenydd diderfyn hwnnw a addawyd inni gan dy Fab,
ein Harglwydd Iesu Grist.

Trwyddo ef, gydag ef, ynddo ef,
yn undod yr Ysbryd Glân,
eiddot ti, Dad hollalluog,
yw pob anrhydedd a gogoniant,
yn oes oesoedd. **Amen.**

Distawrwydd.

GWEDDI'R ARGLWYDD

Naill ai:

Gweddïwn yn hyderus ar y Tad;

**Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneler dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro inni heddiw ein bara beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau
i'r rhai a droseddodd yn ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr Un drwg.
Oherwydd eiddot ti yw'r deyrnas
a'r gallu a'r gogoniant am byth. Amen.**

Neu:

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddïwn
yn hyderus;

**Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneler dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.
Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

*(Gellir bendithio'r briodas yn y fan hon oni wnaethpwyd hynny
eisoes. Gweler tudalen 14)*

7 Y CYMUN

*Y mae'r offeiriad yn torri'r bara ac yn dweud,
naill ai:*

Yr ydym yn torri'r bara hwn i rannu yng Nghorff Crist.
**A ninnau'n llawer, un corff ydym,
gan ein bod ni oll yn rhannu'r un bara.**

neu:

Bob tro y bwytawn y bara hwn ac yr yfwn y cwpan hwn,
**yr ydym yn cyhoeddi marwolaeth yr Arglwydd
hyd nes y daw.**

*Gellir defnyddio'r anthem hon yma neu adeg y cymun,
naill ai:*

**Iesu, Oen Duw:
trugarha wrthym.**

**Iesu, sy'n dwyn ein pechodau:
trugarha wrthym.**

**Iesu, iachawdwr y byd:
dyro inni dy dangnefedd.**

neu:

**Oen Duw,
sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd:
trugarha wrthym.**

**Oen Duw,
sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd:
trugarha wrthym.**

**Oen Duw,
sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd:
dyro inni dangnefedd.**

*Defnyddir un o'r gwahoddiadau a ganlyn,
naill ai:*

Rhoddion sanctaidd Duw ar gyfer pobl sanctaidd Duw.
**Y mae Iesu Grist yn sanctaidd,
y mae Iesu Grist yn Arglwydd,
er gogoniant Duw Dad.**

neu:

Iesu yw Oen Duw
sy'n dwyn ymaith bechodau'r byd.
Gwyn eu byd y rhai a elwir i'w swper.
**Arglwydd, nid wyf yn deilwng i'th dderbyn, ond
dywed y gair a chaf fy iacháu.**

neu:

Dewch, derbyniwn gorff a gwaed ein Harglwydd Iesu
Grist, a roddwyd drosom, ac ymborthwn arno yn ein
calonnau trwy ffydd gan roi diolch.

Neu yn nhymor y Pasg:

Halelwia. Crist, ein Pasg, a aberthwyd drosom ni.
Felly gadewch i ni gadw'r wyl. Alelwia

Mae'r offeiriad a'r bobl yn derbyn y cymun.

*Gweinyddir y sacrament gyda'r geiriau hyn
naill ai:*

Corff Crist a'th gadwo yn y bywyd tragwyddol. **Amen.**
Gwaed Crist a'th gadwo yn y bywyd tragwyddol. **Amen.**

neu:

Corff Crist, bara'r bywyd. **Amen.**
Gwaed Crist, y wir winwydden. **Amen.**

neu:

Corff Crist. **Amen.**
Gwaed Crist. **Amen.**

Am ffurf arall o Gysegru, gweler Atodiad 8; tudalen 118.

Gellir bendithio'r rhai nad ydynt yn cymuno.

*Ar ôl y cymun, gellir darllen brawddeg addas o'r Ysgrythur a
ddarllenwyd wrth Gyhoeddi'r Gair, gweler tudalen 9.*

Cedwir distawrwydd.

[Gellir canu emyn.]

[Sefyll]

*[Bwyteir ac yfir unrhyw fara a gwin cysegredig nas neilltuir ar
gyfer cymun cadw.]*

8 YR ANFON ALLAN

Gellir defnyddio brawddeg ôl-gymun:

Yr wyf yn rhoi i chwi orchymyn newydd: carwch eich gilydd. Fel y cerais i chwi, felly yr ydych chwithau i garu'ch gilydd. *(Ioan 13.34)*

Dduw grasol,
bydded i *E* ac *E* a rwymwyd ynghyd yn y dirgeleddau sanctaidd hyn, ddod yn un, gorff ac enaid.
Bydded iddynt fyw mewn ffyddlondeb a thangnefedd a darganfod y llawenydd tragwyddol hwnnw a baratowyd i bawb sy'n dy garu di; trwy dy Fab Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.
A hefyd gyda thi.

*Terfyna'r offeiriad y gwasanaeth â'r fendith a ganlyn,
naill ai:*

Bydded i Dduw'r Drindod Fendigaid eich cryfhau mewn ffydd a gobaith a chariad, eich tywys mewn gwirionedd a thangnefedd a'ch amddiffyn ar bob tu.

neu:

Yn ei gariad mawr, bendithiodd Duw chwi trwy roi i chwi ei Fab, y mae ei freichiau agored yn ymestyn at bawb sy'n agor eu calonnau iddo.
Llifed y cariad y gorchmynnodd Crist i ni ei arddel i fywydau pawb y byddwch yn cyfarfod â hwy.

A bendith Duw hollalluog, y Tad, y Mab, a'r Ysbryd Glân, a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.
Amen.

Ewch mewn tangnefedd i garu a gwasanaethu'r Arglwydd.
Yn enw Crist. Amen.

Neu yn nhymor y Pasg:

Ewch mewn tangnefedd i garu a gwasanaethu'r Arglwydd.
Halelwia! Halelwia!
Yn enw Crist. Halelwia! Halelwia!

TREFN GWASANAETH PRIODAS

Strwythur

1. Y Dod Ynghyd tudalen 36
2. Cyhoeddi'r Gair tudalen 39
3. Y Briodas tudalen 39
4. Y Gweddïau tudalen 43
5. Y Fendith..... tudalen 45

1 Y DOD YNGHYD

[Gellir canu emyn.]

Sefyll

Mae'r offeiriad yn croesawu'r bobl.

Yn enw'r Tad,
a'r Mab,
a'r Ysbryd Glân. **Amen.**

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Neu yn nhymor y Pasg:

Halelwia! Atgyfododd Crist.
Atgyfododd yn wir. Halelwia!

*Gellir defnyddio brawddegau rhagarweiniol. Gweler Atodiad 1;
tudalen 82.*

Mae'r briodferch a'r priodfab yn parhau i sefyll.

Eistedd

*Defnyddir y canlynol neu Ragarweiniad arall o Atodiad 2a;
tudalen 83:*

Daethom ynghyd i dystio i briodas *E* ac *E*, i weddio am fendith Duw arnynt, i rannu yn eu llawenydd ac i ddathlu eu cariad.

Rhodd oddi wrth Dduw yw priodas. Trwyddi gall gŵr a gwraig gyd-dyfu yn eu hadnabyddiaeth o Dduw, eu cariad ato a'u gwasanaeth iddo.

Fe'i rhoddir fel y gallant, a hwythau'n un â'i gilydd o galon a meddwl a chorff, gynyddu mewn cariad ac ymddiriedaeth.

Y mae Duw yn uno gŵr a gwraig mewn uniad am oes sy'n sylfaen i fywyd teuluol, lle (y genir ac y megir plant ac) y gall pob aelod o'r teulu, mewn amseroedd da ac amseroedd drwg, gael cysur, cwmniâeth a nerth a thyfu i aeddfedrwydd mewn cariad.

Y mae priodas yn cyfoethogi'r gymdeithas ac yn cryfhau'r gymuned.

Y mae priodas yn ffordd o fyw a sancteiddiwyd gan Dduw, ac a fendithiwyd gan bresenoldeb ein Harglwydd Iesu Grist ymhlith rhai a oedd yn dathlu priodas yng Nghana Galilea.

Y mae'n arwydd o undod a theyrngarwch, a dylai pawb ei pharchu a'i hanrhydeddu.

Ni ddylai neb ei chymryd arno'i hun yn ysgafn nac yn hunanol, ond yn bwylllog ac yn gyfrifol yng ngŵydd Duw Hollalluog.

Y mae *E* ac *E* yn awr am gymryd y ffordd hon o fyw. Bydd y naill yn rhoi ei gydsyniad i'r llall ac yn gwneud addunedau difrifol, ac fel arwydd o hyn byddant yn rhoi ac yn derbyn modrwyau (modrwy).

Gweddiwn drostynt, ar i'r Ysbryd Glân eu cyfarwyddo a'u nerthu, fel y cyflawnant amcanion Duw gydol eu bywyd daearol ynghyd.

Dywed yr offeiriad wrth y gymulleidfa:

Os gwyddoch am unrhyw reswm paham na all y ddeuddyn
hyn briodi'n gyfreithlon, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Dywed yr offeiriad wrth y ddeuddyn:

E ac E, yr ydych ar fin gwneud eich addunedau priodas
yng ngŵydd Duw, barnwr pawb, sy'n gwybod
cyfrinachau ein calonnau; felly, os gŵyr y naill neu'r llall
ohonoch am unrhyw reswm paham na allwch briodi'n
gyfreithlon, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Sefyll

[Gellir canu emyn.]

Distawrwydd.

*Gwahoddir y bobl i weddio; cedwir distawrwydd a defnyddir y
Colect a ganlyn neu Golect arall o Atodiad 3; tudalen 90:*

Gweddiwn.

Dduw ein Tad,
fe'n dysgaist trwy dy Fab
mai cariad yw cyflawniad y Gyfraith.
Caniatâ fod i'th weision *E ac E*,
o garu ei gilydd, aros yn dy gariad di holl ddyddiau eu
bywyd:
trwy Iesu Grist ein Harglwydd y bo iddo gyda thi a'r
Ysbryd Glân bob cariad a phob gogoniant dros amser a
thros dragwyddoldeb. **Amen.**

2 CYHOEDDI'R GAIR

Defnyddir o leiaf ddau ddarlleniad o'r Ysgrythur Lân, a dylai un ohonynt fod o'r Testament Newydd. Gweler Atodiad 4a; tudalen 93.

[Gall homili ddilyn y darlleniadau.]
[Gellir canu emyn.]

[Eistedd]
[Sefyll]

3 Y BRIODAS

i. Y DATGANIADAU

Saif y briodferch a'r priodfab gerbron y gweinidog.

Dywed y gweinidog wrth y priodfab:

E, a gymeri di E yn wraig i ti?

A wnei di ei charu, ei chysuro, ei hanrhydeddu a gofalu amdani, a chan wrthod pawb arall, fod yn ffyddlon iddi tra byddwch eich dau byw?

Y mae yntau'n ateb:

Gwnaf.

Dywed y gweinidog wrth y briodferch:

E, a gymeri di E yn ŵr i ti?

A wnei di ei garu, ei gysuro, ei anrhydeddu a gofalu amdano, a chan wrthod pawb arall, fod yn ffyddlon iddo tra byddwch eich dau byw?

Y mae hithau'n ateb:

Gwnaf.

Dywed y gweinidog wrth y gynulleidfa:

A wnewch chwi, deuluoedd a chyfeillion E ac E, eu cynnal a'u cefnogi yn eu priodas yn awr ac yn y blynyddoedd sydd i ddod?

Dywed pawb:

Gwnawn.

ii. YR ADDUNEDAU

Cyflwynna'r gweinidog yr addunedau â'r geiriau hyn neu eiriau cyffelyb:

E ac E, yr ydych yn awr i gysylltu dwylo a gwneud eich addunedau, yng ngŵydd Duw a'i bobl.

Mae'r briodferch a'r priodfab yn wynebu ei gilydd.

Cymer y priodfab law dde'r briodferch yn ei law dde, a dywed:

*Yr wyf fi, E, yn dy gymryd di, E,
yn wraig i mi,
i'th gadw a'th gynnal
o'r dydd hwn ymlaen;
er gwell, er gwaeth,
er cyfoethocach, er tlotach,
yn glaf ac yn iach,
i'th garu a'th ymgeleddu,
tra byddwn ni'n dau byw;
yn ôl ewyllys a bwriad Duw.
Gwnaf yr adduned hon yng ngŵydd Duw.*

Gollyngant ddwylo.

Cymer y briodferch law dde'r priodfab yn ei llaw dde, a dywed:

*Yr wyf fi, E, yn dy gymryd di, E,
yn ŵr i mi,
i'th gadw a'th gynnal
o'r dydd hwn ymlaen;
er gwell, er gwaeth,
er cyfoethocach, er tlotach,
yn glaf ac yn iach,
i'th garu a'th ymgeleddu,
tra byddwn ni'n dau byw;
yn ôl ewyllys a bwriad Duw.
Gwnaf yr adduned hon yng ngŵydd Duw.*

Gollyngant ddwylo.

iii. RHOI MODRWYAU

Bydd y gweinidog yn derbyn y fodrwy (modrwyau) a defnyddir y weddi a ganlyn neu weddi arall o Atodiad 5; tudalen 111:

Dad nefol,
trwy dy fendith bydded y modrwyau hyn (y fodrwy hon)
i E ac E yn symbol o gariad a ffyddlondeb diddiwedd,
i'w hatgoffa o'r llw a'r cyfamod a wnaethant y dydd
hwn trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Mae'r briodferch a'r priodfab yn wynebu ei gilydd. Mae'r naill yn ei dro yn gosod modrwy ar fys y llall a, chan ei dal yno, yn dweud:

E, yr wyf yn rhoi i ti y fodrwy hon
yn arwydd o'm cariad a'm ffyddlondeb.
Anrhydeddaf di â'm holl fod,
rhoddaf fy hun yn gyfan gwbl i ti,
a rhannaf â thi bopeth sydd gennyf,
yng nghariad Duw, Dad, Mab ac Ysbryd Glân.

Os un fodrwy yn unig sydd i'w rhoi, dywed y sawl sy'n ei derbyn:

E, yr wyf yn derbyn y fodrwy hon
yn arwydd o'r cariad a'r ffyddlondeb rhyngom.
Anrhydeddaf di â'm holl fod,
rhoddaf fy hun yn gyfan gwbl i ti,
a rhannaf â thi bopeth sydd gennyf,
yng nghariad Duw, Dad, Mab ac Ysbryd Glân

iv. CYHOEDDI

Mae'r gweinidog yn annerch y bobl:

Yng ngŵydd Duw a gerbron y gynulleidfa hon y mae
E ac *E* wedi cydsynio â'i gilydd a gwneud eu
haddunedau priodas y naill i'r llall.

Y maent wedi datgan eu priodas drwy gysylltu dwylo a
thrwy roi a derbyn modrwyau (modrwy).

Gan hynny yr wyf yn cyhoeddi eu bod yn wŷr a gwraig
ynghyd.

Mae'r gweinidog yn cysylltu llaw dde'r ddau ynghyd ac yn dweud:

Y rhai a gysylltodd Duw,
peidied neb â'u gwahanu.

v. BENDITHIO'R BRIODAS

*Penlinia'r gŵr a'r wraig a defnyddir y fendith a ganlyn neu weddi
arall o Atodiad 6; tudalen 112:*

Pob moliant a gogoniant i ti, Dduw graslonaf,
oherwydd yn y dechreuad creaiſt ni ar dy ddelw dy hun
yn wryw a benyw.

Gweddiwn ar iti fendithio *E* ac *E*, fel y byddant yn eu
priodas yn ffynhonnell bendith i'w gilydd ac i bawb,
ac y byddant fyw ynghyd mewn cariad sanctaidd. **Amen.**

Os yw'r gweinidog yn offeiriad, gellir ychwanegu'r canlynol:

Bydded i Dduw Dad, Duw Fab, a Duw Ysbryd Glân
eich bendithio a'ch amddiffyn a'ch cadw; edryched yr
Arglwydd yn ei drugaredd yn gariadus arnoch, a'ch
llenwi â phob bendith a gras ysbrydol fel y byddwch
byw yn y fath fodd yn y bywyd hwn nes cael yn y byd
sydd i ddod fywyd tragwyddol. **Amen.**

vi. COFRESTRU'R BRIODAS

[Gellir cofrestru'r Briodas naill ai yma neu ar ddiwedd y gwasanaeth.]

[Gellir canu anthem neu emyn]

[Sefyll]

4 Y GWEDDIAU

Defnyddir yr Ymbiliad a'r diweddiad a ganlyn neu rai eraill o Atodiad 7; tudalen 114:

Dduw grasol,
gweddiwn dros *E* ac *E*
a diolchwn am iti eu dwyn ynghyd
mewn priodas.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Cynorthwya hwy (i fod yn rhieni doeth a chariadus)
i gyd-dyfu mewn ffyddlondeb a gonestrwydd
ac i gynnal ei gilydd mewn amynedd.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Gwna eu bywyd ynghyd yn arwydd o'th gariad
yn y byd drylliedig hwn;
bydded i faddeuant iacháu tramgwydd
ac i lawenydd oresgyn galar.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Bydd gyda hwy yn eu gwaith
ac adnewyddu hwy yn eu hamdden.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Bydded iddynt goesawu i'w cartref gyfeillion a dieithriaid
ac adlewyrchu felly gariad dy Fab at bawb.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

*Mae'r weddi'n cloi â cholect addas a ddywedir gan y gweinidog
neu â'r canlynol:*

Dad trugarog,
**derbyn y gweddiau hyn
er mwyn dy Fab,
ein Gwaredwr Iesu Grist. Amen.**

GWEDDI'R ARGLWYDD

Naill ai:

Gweddiwn yn hyderus ar y Tad;

**Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.
Dyro inni heddiw ein bara beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ym ni wedi maddau
i'r rhai a droseddodd yn ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr Un drwg.
Oherwydd eiddot ti yw'r deyrnas
a'r gallu a'r gogoniant am byth. Amen.**

Neu:

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddiwn
yn hyderus;

**Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.
Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

5 Y FENDITH

[Gellir canu emyn]

[Sefyll]

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.
A hefyd gyda thi.

Terfyna'r gweinidog y gwasanaeth gyda'r canlynol:

Gogoniant a moliant i ti, Arglwydd Dduw; dangosaist inni sut i garu pan roddaist dy Fab a thywallt i'n calonnau dy Ysbryd Glân sy'n ein dwyn yn nes atat. Llanw ni â chariad at bob peth a wnaethost, ac, yn ein llawenhau a'n dathlu, bydded inni ddarganfod prydfferthwch dy gariad a llewyrch dy oleuni. Gofynnwn hyn trwy Iesu yr Arglwydd. **Amen.**

Neu, os yw'r gweinidog yn offeiriad, gellir ychwanegu'r canlynol, naill ai:

Bydded i Dduw'r Drindod Fendigaid eich cryfhau mewn ffydd a gobaith a chariad, eich tywys mewn gwirionedd a thangnefedd a'ch amddiffyn ar bob tu.

neu:

Yn ei gariad mawr, bendithiodd Duw chwi trwy roi i chwi ei Fab, y mae ei freichiau agored yn ymestyn at bawb sy'n agor eu calonnau iddo. Llifed y cariad y gorchmynnodd Crist i ni ei arddel i fywydau pawb y byddwch yn cyfarfod â hwy.

A bendith Duw hollalluog,
y Tad, y Mab, a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.
Amen.

[Gellir cofrestru'r briodas yn y fan hon oni wnaed hynny eisoes.]

**TREFN
BENDITHIO PRIODAS YN
DILYN SEREMONI SIFIL**

Strwythur

1.	Y Dod Ynghyd	tudalen	48
2.	Cyhoeddi'r Gair	tudalen	51
3.	Yr Ymrwymiad.....	tudalen	52
4.	Gweddïau dros y Fodrwy (Modrwyau).....	tudalen	53
5.	Bendithio'r Ddeuddyn.....	tudalen	54
6.	Y Gweddïau	tudalen	55
7.	Y Fendith.....	tudalen	57

1 Y DOD YNGHYD

[Gellir canu emyn.]

[Sefyll]

Mae'r offeiriad yn croesawu'r bobl.

Yn enw'r Tad,
a'r Mab,
a'r Ysbryd Glân. **Amen.**

Gras a thangnefedd a fo gyda chwi.
A'th gadw di yng nghariad Crist.

Neu yn nhymor y Pasg:

Halelwia! Atgyfododd Crist.
Atgyfododd yn wir. Halelwia!

*Gellir defnyddio brawddegau rhagarweiniol. Gweler Atodiad 1;
tudalen 82.*

Mae'r ddeuddyn yn parhau i sefyll gerbron y gweinidog.

Eistedd

*Defnyddir y canlynol neu Ragarweiniad arall o Atodiad 2b,
tudalen 86:*

Daethom ynghyd yng ngŵydd Duw am fod *E* ac *E*,
sydd eisoes yn briod, yn ceisio bendith Duw ar eu priodas.

Rhodd Duw i'w bobl yw priodas, fel y bo i wŷr a gwraig
ddarganfod gras Duw yn eu bywyd ynghyd.
Priodas yw sylfaen bywyd teuluol, lle y megir plant ac y
caiff pob aelod o'r teulu gariad a nerth, cwmnïaeth a
chysur, parch a chyfanrwydd.

Y mae priodas yn uniad am oes rhwng gŵr a gwraig lle,
a hwythau'n un â'i gilydd mewn corff, meddwl ac ysbryd,
y bo eu cariad yn sanctaidd ac yn adlewyrchiad o gariad
Crist at ei Eglwys.

Y mae hefyd yn cyfoethogi cymdeithas ac yn cryfhau'r
holl gymuned.
Daw â sefydlogrwydd ac ymrwymiad i fyd sy'n aml yn
fregus a rhanedig.

Felly, dylai pawb anrhydeddu a pharchu a mawrygu
priodas, ac ni ddylai'r sawl sy'n rhoi eu hunain y naill i'r
llall mewn priodas wneud hynny ond wedi ystyriaeth
fanwl ac â chalonnau llawn cariad a llwyr ymrwymiad i'r
ffordd arbennig hon o fyw.

Yna y mae'r gweinidog yn cyfarch y ddeuddyn:

Ai dyma eich dealltwriaeth o'r cyfamod a'r addewid a wnaethoch y naill i'r llall pan briodwyd chwi ac yr ydych yn awr yn ceisio bendith Duw arnynt?

Atebant:

Ie.

Y mae'r gweinidog yn cyfarch y bobl:

Y mae *E* ac *E* wedi cadarnhau eu dealltwriaeth Gristnogol o briodas.

A ydych chwi, eu teulu a'u cyfeillion, yn addo eu cefnogi a'u calonogi yn eu bywyd gyda'i gilydd?

Atebant:

Ydym.

Yna gall y gweinidog annerch y ddeuddyn:

Y mae'r Arglwydd yn sefyll wrth y drws ac yn curo. Wrth ofyn am fendith Duw ar eich priodas, yr ydych wedi ei wahodd i mewn i'ch bywyd ynghyd a chynnig iddo le i fyw.

Llanwed y cariad a ddaw gydag ef eich calonnau a'ch cartref â sêl dros yr efengyl a chariad at ei ffordd, fel y bo i'ch bywyd ynghyd adlewyrchu ei bresenoldeb a dangos i eraill sut i ddilyn Crist.

(Addas yn achos rhai a briodwyd gryn amser ynghynt)

Ers blynnyddoedd buoch yn byw ac yn caru, yn un â'ch gilydd mewn priodas, ac yn awr daethoch i geisio bendith barhaus Duw.

Bu ef gyda chwi mewn amseroedd da ac amseroedd drwg, mewn anawsterau a pheryglon, mewn chwerthin a galar.

Yr ydych yn awr yn agor iddo eich calonnau a'ch cartref, fel y gweler ac yr adnabydder Crist.

Yr ydych yn offrymu eich priodas iddo i'w bendithio a'i sancteiddio, fel y parhewch i dyfu ynghyd mewn cariad.

*Gwahoddir y bobl i weddïo; cedwir distawrwydd a defnyddir y
Colect a ganlyn neu Golect arall o Atodiad 3; tudalen 90:*
Gweddïwn.

Dduw ein Tad,
fe'n dysgaist trwy dy Fab
 mai cariad yw cyflawniad y Gyfraith.
Caniatâ fod i'th weision *E* ac *E*,
o garu ei gilydd, aros yn dy gariad di holl
ddyddiau eu bywyd:
trwy Iesu Grist ein Harglwydd y bo iddo gyda thi a'r
Ysbryd Glân bob cariad a phob gogoniant dros amser a
thros dragwyddoldeb. **Amen.**

2 CYHOEDDI'R GAIR

*Defnyddir o leiaf ddau ddarlleniad o'r Ysgrythur Lân, a dylai un
ohonynt fod o'r Testament Newydd. Gweler Atodiad 4a; tudalen 93.*

[Gall homili ddilyn y darlleniadau.]
[Gellir canu emyn.]

[Eistedd]
[Sefyll]

3 YR YMRWYMIAD

Saif y ddeuddyn gerbron y gweinidog.

Dywed y gweinidog wrth y gŵr:

*E, yr wyt wedi cymryd E yn wraig i ti.
A wnei di fyw gyda hi mewn ufudd-dod
i orchymyn Crist?*

*A wnei di barhau i'w charu,
ei hanrhydeddu a gofalu amdani,
er gwell, er gwaeth,
er cyfoethocach, er tlotach,
yn glaf ac yn iach?
A fyddi di'n ffyddlon iddi, ac iddi hi'n unig,
tra byddwch eich dau byw?*

Y mae yntau'n ateb:

Gwnaf.

Dywed y gweinidog wrth y wraig:

*E, yr wyt wedi cymryd E yn ŵr i ti.
A wnei di fyw gydag ef mewn ufudd-dod
i orchymyn Crist?*

*A wnei di barhau i'w garu,
ei anrhydeddu a gofalu amdano,
er gwell, er gwaeth,
er cyfoethocach, er tlotach,
yn glaf ac yn iach?
A fyddi di'n ffyddlon iddo, ac iddo ef yn unig,
tra byddwch eich dau byw?*

Y mae hithau'n ateb:

Gwnaf.

*Yna gall y ddeuddyn ddweud gyda'i gilydd,
naill ai:*

Dad nefol,
cyflwynwn i ti yr hyn ydym yn awr
a'r hyn y gobeithiwn fod.
Cyflwynwn i ti ein cariad at ein gilydd a'n bywyd ynghyd.
Cynorthwya ni i fyw fel y mynni di,
fel y gallwn dyfu ynghyd mewn cariad a thangnefedd
holl ddyddiau ein bywyd;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

neu:

O Dad,
cyflwynwn i ti ein cariad at ein gilydd, a'n bywyd
ynghyd, ein breuddwydion a'n dyheadau,
ein gobeithion a'n hamcanion,
ein gorffennol a'n presennol a'n dyfodol.
Cynorthwya ni i'th ddarganfod yn ein priodas, a gofynnwn
dy fendith arni; trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

4 GWEDDI DROS Y FODRWY (MODRWYAU)

*Os gwisgir modrwy briodas, gall y ddeuddyn estyn allan y llaw y
gwisgir hi arni neu gall y gweinidog dderbyn y fodrwy (modrwyau) a
defnyddir y weddi a ganlyn neu weddi arall o Atodiad 5; tudalen 111:*

O Dad,
y mae dy gariad diderfyn yn lapio amdanom a'n cofleidio
yng ngrym addfwyn dy Ysbryd a breichiau agored dy Fab.
Bydded y modrwyau hyn (y fodrwy hon) yn symbol o
gariad a ffyddlondeb *E* ac *E* y naill i'r llall ac yn alwad i
gadw'r addewidion a wnaethant yn dy wŷydd.
Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

5 BENDITHIO'R DDEUDDYN

Penlinia'r gŵr a'r wraig a defnyddir y fendith a ganlyn neu weddi arall o Atodiad 6; tudalen 112:

Pob moliant a gogoniant i ti, Dduw graslonaf,
oherwydd yn y dechreuad creaiſt ni ar dy ddelw dy hun
yn wryw a benyw.

Gweddiwn ar iti fendithio *E* ac *E*, fel y byddant yn eu
priodas yn ffynhonnell bendith i'w gilydd ac i bawb,
ac y byddant fyw ynghyd mewn cariad sanctaidd. **Amen.**

Os yw'r gweinidog yn offeiriad, gellir ychwanegu'r canlynol:

Bydded i Dduw Dad, Duw Fab, a Duw Ysbryd Glân
eich bendithio a'ch amddiffyn a'ch cadw; edryched yr
Arglwydd yn ei drugaredd yn gariadus arnoch, a'ch
llenwi â phob bendith a gras ysbrydol fel y byddwch
byw yn y fath fodd yn y bywyd hwn nes cael yn y byd
sydd i ddod fywyd tragwyddol. **Amen.**

[Gellir canu emyn.]

[Sefyll]

6 Y GWEDDIAU

Defnyddir yr Ymbiliad a'r diweddiad a ganlyn neu rai eraill o Atodiad 7; tudalen 114:

Dduw grasol,
gweddiwn dros *E* ac *E*
a diolchwn am iti eu dwyn ynghyd
mewn priodas.

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Cynorthwya hwy (i fod yn rhieni doeth a chariadus)
i gyd-dyfu mewn ffyddlondeb a gonestrwydd
ac i gynnal ei gilydd mewn amynedd.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Gwna eu bywyd ynghyd yn arwydd o'th gariad
yn y byd drylliedig hwn;
bydded i faddeuant iacháu tramgwydd
ac i lawenydd oresgyn galar.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Bydd gyda hwy yn eu gwaith
ac adnewyddu hwy yn eu hamdden.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Bydded iddynt goesawu i'w cartref gyfeillion a dieithriaid
ac adlewyrchu felly gariad dy Fab at bawb.
Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

*Mae'r weddi'n cloi â cholect addas a ddywedir gan yr offeiriad
neu â'r canlynol:*

Dad trugarog,
**derbyn y gweddïau hyn
er mwyn dy Fab,
ein Gwaredwr Iesu Grist. Amen.**

GWEDDI'R ARGLWYDD

Os gweinyddir y Cymun Bendigaid, bydd y litwrgi'n parhau gyda'r Tangnefedd ar dudalen 14; fel arall, bydd y gweddiâu'n terfynu gyda Gweddi'r Arglwydd.

Naill ai:

Gweddiwn yn hyderus ar y Tad;

**Ein Tad yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneler dy ewyllys,
ar y ddaear fel yn y nef.**

**Dyro inni heddiw ein bara beunyddiol;
a maddau inni ein troseddau,
fel yr ŷm ni wedi maddau
i'r rhai a droseddodd yn ein herbyn;
a phaid â'n dwyn i brawf,
ond gwared ni rhag yr Un drwg.
Oherwydd eiddot ti yw'r deyrnas
a'r gallu a'r gogoniant am byth. Amen.**

Neu:

Fel y dysgodd ein Hiachawdwr ni, gweddiwn yn hyderus;

**Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneler dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.
Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

7 Y FENDITH

[Gellir canu emyn]

[Sefyll]

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.
A hefyd gyda thi.

Terfyna'r gweinidog y gwasanaeth gyda'r canlynol:

Gogoniant a moliant i ti, Arglwydd Dduw, dangosaist inni sut i garu pan roddaist dy Fab a thywallt i'n calonnau dy Ysbryd sy'n ein dwyn yn nes atat. Llanw ni â chariad at bob peth a wnaethost, ac, yn ein llawenhau a'n dathlu, bydded inni ddarganfod prydferthwch dy gariad a llewyrch dy oleuni. Gofynnwn hyn trwy Iesu yr Arglwydd. **Amen.**

Neu, os yw'r gweinidog yn offeiriad, gellir ychwanegu'r canlynol, naill ai:

Bydded i Dduw'r Drindod Fendigaid eich cryfhau mewn ffydd a gobaith a chariad, eich tywys mewn gwirionedd a thangnefedd; a'ch amddiffyn ar bob tu.

neu:

Yn ei gariad mawr, bendithiodd Duw chwi trwy roi i chwi ei Fab, y mae ei freichiau agored yn ymestyn at bawb sy'n agor eu calonnau iddo. Llified y cariad y gorchmynnodd Crist i ni ei arddel i fywydau pawb y byddwch yn cyfarfod â hwy.

A bendith Duw hollalluog,
y Tad, y Mab, a'r Ysbryd Glân,
a fo yn eich plith ac a drigo gyda chwi yn wastad.
Amen.

**Y LLYFR GWEDDI GYFFREDIN
CYFROL II (1984)
I'W ARFER YN YR EGLWYS YNG NGHYMRU**

Strwythur

Y Rhagarweiniad	tudalen	60
Gweinidogaeth Y Gair.....	tudalen	62
Y Briodas.....	tudalen	66
Yr Ymbiliad	tudalen	69
Y Cymun Bendigaid	tudalen	71
Bendithio Priodas Sifil.....	tudalen	72

Y RHAGARWEINIAD

Sefyll

Saif y ddeuddyn sydd i'w priodi o flaen yr Offeiriad, y mab ar y llaw ddeau i'r ferch.

*Dywed yr Offeiriad wrth y gynulleidfa,
naill ai:*

Yr ydym wedi ymgynnull yng ngŵydd Duw i dystio i briodas y mab hwn a'r ferch hon ac i weddio drostynt. Rhodd Duw i ddynolryw yw priodas, ac mae'r Ysgrythur Lân yn ei chyffelybu i'r undeb sydd rhwng Crist a'i Eglwys. Y mae felly i'w hanrhydeddu gan bob dyn. Ni ddylai neb briodi'n anystyriol neu'n ddifeddwl, ond gyda phwyll a pharch. Mae Duw yn galw meibion a merched i'r ystad gysegredig hon er mwyn sancteiddio eu cariad mewn undeb â'i gilydd tra byddant byw; fel y gallant fagu eu plant i'w garu ef, a'u meithrin trwy ei ras; ac fel y gallant anrhydeddu a chynorthwyo'r naill y llall a bod yn gefn i'w gilydd mewn hawddfyd ac mewn adfyd.

Os gŵyr neb ohonoch am unrhyw rwystr cyfiawn i'r briodas hon, datganed hynny yn awr.

neu:

Garedigion, yr ydym wedi ymgynnull yng ngolwg Duw, ac o flaen y gynulleidfa hon, i gysylltu'r ddeuddyn hyn ynghyd mewn Glân Briodas, sy'n ystad anrhydeddus, wedi ei hordeinio gan Dduw ei hun, ac yn arwyddo inni'r undeb dirgel sy rhwng Crist a'i Eglwys. Y lân ystad hon a addurnodd Crist â'i bresenoldeb yng Nghana Galilea, a'i phrydferthu yno â'i wyrth gyntaf, a dywed yr Ysgrythur Lân ei bod i'w chadw'n anrhydeddus gerbron pob dyn. Am hynny ni ddylai neb ei chymryd arno'n fyrbwyll, yn ysgafn, neu'n rhyfygus, eithr yn wylaidd, yn bwyllog, yn ystyriol, yn sobr, ac yn ofn Duw, gan iawn ystyried amcanion ordeinio Priodas.

Ordeiniwyd Priodas er mwyn sancteiddio'r uniad rhwng mab a merch; er mwyn ennill plant i'w meithrin yn ofn ac addysg yr Arglwydd; ac er mwyn y gyd-gymdeithas, a'r cymorth a'r diddanwch y dylai'r naill eu cael gan y llall mewn hawddfyd ac mewn adfyd.

I'r lân ystad hon y mae'r ddeuddyn hyn wedi dyfod yn awr i ymgysylltu. Am hynny, os gŵyr neb am unrhyw achos cyfiawn, fel na ellir yn gyfreithlon eu cysylltu hwy ynghyd, dyweded hynny yn awr, neu tawed byth o hyn allan.

Os gŵyr neb ohonoch am unrhyw rwystr cyfiawn i'r briodas hon, datganed hynny yn awr.

Yna dywed yr Offeiriad wrth y rhai sydd i'w priodi:

Rhaid imi ofyn a gorchymyn i chwi eich dau yng ngŵydd Duw, os gŵyr yr un ohonoch am unrhyw rwystr fel na ddylech yn ôl cyfraith yr Eglwys neu'r wlad hon gael eich cysylltu ynghyd mewn priodas, ar ichwi ddweud hynny yn awr.

Os honnir unrhyw rwystr, gweler y nodiadau ar dudalen 81 yn y Nodiadau a'r Atodiadau.

GWEINIDOGAETH Y GAIR

Yr Arglwydd a fo gyda chwi;
A chyda'th ysbryd dithau.

*Dywed yr Offeiriad un or Colectau hyn,
naill ai:*

Hollalluog Dduw, i ti y mae pob calon yn agored, pob dymuniad yn hysbys, a phob dirgel yn amlwg: Glanha feddyliau'n calonnau trwy ysbrydoliaeth dy Lân Ysbryd, fel y carom di yn berffaith a mawrhau'n deilwng dy Enw sanctaidd; trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

neu:

Hollalluog Arglwydd a thragwyddol Dduw, cyfarwydda, sancteiddia a llywodraetha ein calonnau a'n cyrff yn ffyrdd dy ddeddfau ac yng ngweithredoedd dy orchmynion fel, trwy dy nodded gadarnaf yma a thros byth, y byddwn yn gadwedig gorff ac enaid; trwy ein Harglwydd a'n Gwardwr Iesu Grist. **Amen.**

Eistedd

*Dywed y darllenydd,
Y darlleniad o:*

naill ai:

1 Corinthiaid 13. 1-7

Os llefaraf â thafodau dynion ac angylion, a heb fod gennyf gariad, efydd swnllyd ydwyf, neu symbal aflafar. Ac os oes gennyf ddawn proffwydo, ac os wyf yn gwybod y dirgelion i gyd, a phob gwybodaeth, ac os oes gennyf gymaint o ffydd nes gallu symud mynyddoedd, a heb fod gennyf gariad, nid wyf ddim. Ac os rhof fy holl feddiannau i borthi eraill, ac os rhof fy nghorff yn aberth, a hynny er mwyn ymffrostio, a heb fod gennyf gariad, ni wna hyn ddim lles imi.

Y mae cariad yn hirymarhous; y mae cariad yn gymwynasgar; nid yw'n cenfigennu, nid yw'n ymffrostio, nid yw'n ymchwyddo. Nid yw'n gwneud dim sy'n anweddus, nid yw'n ceisio ei ddibenion ei hun, nid yw'n gwylltio, nid yw'n cadw cyfrif o gam; nid yw'n cael llawenydd mewn anghyfiawnder, ond y mae'n cydlawenhau â'r gwirionedd. Y mae'n goddef i'r eithaf, yn credu i'r eithaf, yn gobeithio i'r eithaf, yn dal ati i'r eithaf.

neu:

Colosiaid 3. 12-17

Am hynny, fel etholedigion Duw, sanctaidd ac annwyl, gwisgwch amdanoch dynerwch calon, tiriondeb, gostyngeddwrwydd, addfwynder ac amynedd. Goddefwch eich gilydd a maddeuwch i'ch gilydd os bydd gan rywun gŵyn yn erbyn rhywun arall; fel y maddeuodd yr Arglwydd i chwi, felly gwnewch chwithau. Tros y rhain i gyd gwisgwch gariad, sy'n rhwymyn perffeithrwydd. Bydded i dangnefedd Crist lywodraethu yn eich calonnau; i hyn y cawsoch eich galw, yn un corff. A byddwch yn ddiolchgar. Bydded i air Crist breswyllo ynoch yn ei gyfoeth. Dysgwch a rhybuddiwch eich gilydd gyda phob doethineb. Â chalonnau diolchgar canwch i Dduw salmau ac emynau a chaniadau ysbrydol. Beth bynnag yr ydych yn ei wneud, ar air neu ar weithred, gwnewch bopeth yn enw yr Arglwydd Iesu, gan roi diolch i Dduw, y Tad, drwyddo ef.

naill ai:

Salm 37. 3-5

**Gobeithia yn yr Arglwydd a / gwna / dda: felly y
trigi yn y tir a / thi a / borthir · yn / ddiau.
‡ Ymddigrifa hefyd / yn yr / Arglwydd: ac efe a
ddyry i ti ddymun/iadau · dy / galon.
Treigla dy ffordd ar yr Arglwydd ac ym/ddiried /
ynddo: ac e/fe a'i / dwg i / ben.**

‡ Duw a drugarhao wrthym ac / a'n ben/dithio:
 a thy/wynned · ei / wyneb / arnom.
 Fel yr adwaener dy / ffordd · ar y / ddaear: a'th
 iachawdwriaeth y/mhlith yr / holl gen/hedloedd.
 Molianned y bobl / di O / Dduw: molianned yr / holl
 / bobl · dy/di.
 Llawnhaed y cenhedloedd a / byddant / hyfryd:
 canys ti a ferni y bobl yn uniawn * ac a
 lywodraethi y cen/hedloedd ar y ddaear.
 Molianned y bobl / di O / Dduw: molianned yr /
 holl / bobl · dy/di.
 Yna y ddaear a / rydd ei / ffrwyth: a Duw sef ein /
 Duw ni / a'n ben/dithia.
 Duw / a'n ben/dithia: a holl derfynau y / ddaear ·
 a'i / hofnant / ef.

Dyrchafaf fy llygaid / i'r my/nyddoedd: o'r / lle y /
 daw fy nghymorth.
 Fy nghymorth a ddaw oddi / wrth yr / Arglwydd:
 yr hwn a wnaeth / nefoedd · a / daear.
 Ni ad efe i'th / droed / lithro: ac / ni / hun a · dy /
 geidwad.
 Wele / ni / hun a: ac ni / chwsg / ceidwad / Israel.
 Yr Arglwydd / yw dy / geidwad: yr Arglwydd yw
 dy / gysgod ar dy · dde/heulaw.
 Ni'th dery yr / haul y / dydd: na'r / lleuad / y / nos.
 ‡ Yr Arglwydd a'th geidw / rhag pob / drwg: e/fe a /
 geidw · dy enaid.
 Yr Arglwydd a geidw dy fynediad / a'th ddy/fodiad:
 o'r / pryd hwn / hyd yn · dra/gywydd.

Dywed y darllenydd:

Gwrandewch yr Efengyl Sanctaidd yn ôl Sant:
Gogoniant i ti, O Arglwydd.

naill ai:

Mathew 19. 4-6

Atebodd Iesu gan ofyn, "Onid ydych wedi darllen mai yn wryw a benyw y gwnaeth y Creawdwr hwy o'r dechreuad?" A dywedodd, "O achos hyn bydd dyn yn gadael ei dad a'i fam ac ymlynu wrth ei wraig, a bydd y ddau yn un cnawd. Gan hynny nid dau mohonynt mwyach, ond un cnawd. Felly, yr hyn a gysylltodd Duw, ni ddylai dyn ei wahanu."

neu:

Ioan 15. 9-12

Dywedodd Iesu, "Fel y mae'r Tad wedi fy ngharu i, yr wyf finnau wedi eich caru chwi. Arhoswch yn fy nghariad i. Os cadwch fy ngorchmynion fe arhoswch yn fy nghariad, yn union fel yr wyf fi wedi cadw gorchmynion fy Nhad, ac yr wyf yn aros yn ei gariad ef. Yr wyf wedi dweud hyn wrthyhych er mwyn i'm llawenydd i fod ynoch, ac i'ch llawenydd chwi fod yn gyflawn. Dyma fy ngorchmyn i: carwch eich gilydd fel y cerais i chwi."

Ar ôl yr Efengyl:

Moliant i ti, O Grist.

Y BRIODAS

Rhaid defnyddio'r ffurf hon i'r Briodas yn llawn yn achos pob deuddyn pan weinyddir dwy neu ragor o briodasau yr un pryd.

A'r ddeuddyn sydd i'w priodi yn sefyll o'i flaen, dywed yr Offeiriad wrth y mab:

E., a gymeri di E. yn wraig i ti? A wnei di fyw gyda hi yn ufudd i ewyllys a bwriad Duw? A wnei di ei charu, ei pharchu a'i chynnal, yn glaf ac yn iach, a pharhau'n ffyddlon iddi, gan wrthod pawb arall, tra byddwch eich dau byw?

Ateb y mab:

Gwnaf.

Yna dywed yr Offeiriad wrth y ferch:

E., a gymeri di E. yn ŵr i ti? A wnei di fyw gydag ef yn ufudd i ewyllys a bwriad Duw? A wnei di ei garu, ei barchu a'i gynnal, yn glaf ac yn iach, a pharhau'n ffyddlon iddo, gan wrthod pawb arall, tra byddwch eich dau byw?

Ateb y ferch:

Gwnaf.

Fe bair yr Offeiriad i'r mab gymryd llaw dde'r ferch yn ei law dde, a dweud ar ei ôl:

*Yr wyf i E. yn dy gymryd di E. yn wraig i mi,
I'th gadw a'th gynnal,
O'r dydd hwn ymlaen,
Er gwell, er gwaeth,
Er cyfoethocach, er tlotach,
Yn glaf ac yn iach,
I'th garu a'th ymgeleddu,
Tra byddwn ni'n dau byw,
Yn ôl ewyllys a bwriad Duw.
Dyma f'adduned i ti.*

Gollyngant eu dŵylo ac fe gymer y ferch law dde'r mab yn ei llaw dde, a dweud ar ôl yr Offeiriad:

Yr wyf i E. yn dy gymryd di E. yn ŵr i mi,
I'th gadw a'th gynnal,
O'r dydd hwn ymlaen,
Er gwell, er gwaeth,
Er cyfoethocach, er tlotach,
Yn glaf ac yn iach,
I'th garu a'th ymgeleddu,
Tra byddwn ni'n dau byw,
Yn ôl ewyllys a bwriad Duw.
Dyma f'adduned i ti.

Gollyngant eu dŵylo drachefn, a gosodir y Fodrwy (neu'r Modrwyau, os bydd y mab a'r ferch yn dymuno cyfnewid Modrwyau) ar lyfr yr Offeiriad. Yna gall yr Offeiriad ddweud:

Bendithia, Arglwydd, y Fodrwy hon (*Modrwyau hyn*) a roddir ac a dderbynnir yn arwydd o gariad a ffyddlondeb. **Amen.**

Cymer y mab y Fodrwy a'i doddi ar bedwerydd bys llaw aswy'r ferch, a chan ddal y Fodrwy yno fe ddywed ar ôl yr Offeiriad:

Derbyn y Fodrwy hon yn arwydd o'm cariad a'm ffyddlondeb.
Anrhydeddaf di â'm corff,
A rhannaf fy holl eiddo â thi.

Wedi derbyn y Fodrwy, fe ddywed y ferch ar ôl yr Offeiriad:

Yr wyf yn derbyn y Fodrwy hon yn arwydd o gariad a ffyddlondeb rhyngom ni'n dau.

Os bydd y ddeuddyn yn dymuno cyfnewid Modrwyau, yna fe gymer y ferch y Fodrwy arall a'i doddi ar bedwerydd bys llaw aswy'r mab, a chan ddal y Fodrwy yno, fe ddywed ar ôl yr Offeiriad:

Derbyn y Fodrwy hon yn arwydd o'm cariad a'm ffyddlondeb.
Anrhydeddaf di â'm corff,
A rhannaf fy holl eiddo â thi.

Wedi derbyn y Fodrwy, fe ddywed y mab ar ôl yr Offeiriad:

Yr wyf yn derbyn y Fodrwy hon yn arwydd o gariad a ffyddlondeb rhyngom ni'n dau.

Penlinia'r mab a'r ferch, a dywed yr Offeiriad wrth y bobl:

Gan fod *E.* ac *E.* wedi cydsynio mewn priodas ac addunedu i'w gilydd gerbron Duw a'r gynulleidfa hon, a dangos hynny trwy gysylltu dwylo a thrwy roi a derbyn *Modrwy (Modrwyau)*, yr wyf yn datgan eu bod hwy'n awr yn ŵr a gwraig ynghyd. Yn Enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysbryd Glân. **Amen.**

Y rhai a gysylltodd Duw, na wahaned dyn.

Yna bendithia'r Offeiriad y ddeuddyn:

Duw Dad, Duw Fab, Duw Ysbryd Glân, a'ch bendithio, eich diogelu a'ch cadw; edryched yr Arglwydd yn drugarog arnoch, a'ch cyflenwi â phob bendith ysbrydol a gras, ichwi fyw felly ynghyd yn y byd hwn, fel yn y byd a ddaw y cewch fywyd tragwyddol. **Amen.**

YR YMBILIAD

Penlinio

Os gweinyddwyd y Briodas wrth ris y gangell, gall yr Offeiriad yn awr dywys y ddeuddyn at yr allor.

Hollalluog a thragwyddol Dduw, nertha dy weision hyn
E. ac *E.* â'th ras, fel y cadwant yr addewidion a wnaethant
yn dy ŵydd:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Arhosed dy dangnefedd a'th fendith yn eu cartref:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Bendithia eu priodas â phlant, a chynorthwya hwynt i
fod yn rhieni cyfrifol; rho iddynt ddoethineb, cariad
ac amynedd i fagu ac i feithrin eu plant yn y ffydd
Gristionogol:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Nertha hwynt i gynnal beichiau ei gilydd a rhannu
llawenydd ei gilydd, ac felly gyflawni cyfraith Crist:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Amlyga dy gariad trwyddynt hwy a'u cartref, fel y
gogoneddir dy Enw sanctaidd:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Os na weinyddir y Cymun Bendigaid, bydd y gwasanaeth yn diweddu fel hyn:

**Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw;
deled dy deyrnas;
gwneler dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol.
A maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwarded ni rhag drwg.
Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

Dywed yr Offeiriad:

I Dduw'r Tad a'n carodd yn gyntaf
a'n gwneud yn gymeradwy yn yr Anwylyd;
I Dduw'r Mab a'n carodd
a'n golchi oddi wrth ein pechodau yn ei waed ei hun;
I Dduw'r Ysbryd Glân
sy'n tywallt cariad Duw yn ein calonnau;
y bo'r holl gariad a'r holl ogoniant dros amser a thros byth.
Amen.

Y CYMUN BENDIGAID

Sefyll

Pan weinyddir y Cymun Bendigaid fe â'r ddeuddyn, os bydd angen, i'r lle y maent i gymuno.

Dywed yr Offeiriad:

Tangnefedd yr Arglwydd a fo bob amser gyda chwi;
A chyda'th ysbryd dithau.

Yna fe ddechrau'r Offeiriad yr Offrymiad, gan ddweud:

Bendithiaf yr Arglwydd bob amser:
ei foliant a fydd yn fy ngenau'n wastad.
Profwch a gwelwch mor dda yw'r Arglwydd:
gwyn eu byd y rhai sy'n ymddiried ynddo ef.

O flaen Toriad y Bara dywed yr Offeiriad y weddi hon:

O Dad, gwnaethost yr uniad rhwng gŵr a gwraig yn
ddirgeledd sanctaidd, sy'n adlewyrchu'r undeb rhwng
Crist a'i Eglwys. Edrych yn drugarog ar dy weision hyn,
a phâr iddynt fod yn ffyddlon i'w gilydd ac aros byth yn
dy gariad; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

Os bydd pregeth, traddoder hi ar ôl darllen yr Efengyl neu ar ôl yr Ymbiliad.

Mae'r trydydd erfyniad yn yr Ymbiliad i'w ddefnyddio yn ôl dewis yr Offeiriad.

Pan fo dau berson wedi eu huno mewn priodas sifil ac yn dymuno cael bendith yr Eglwys ar eu huniad, bydd yr Offeiriad yn gofyn iddynt ddangos tystysgrif y briodas. Os bydd wedi ei fodloni nad yw eu huniad yn groes i gyfraith yr Eglwys yng Nghymru, fe â rhagddo yn ôl y Drefn a ganlyn.

Sefyll

A'r mab a'r ferch yn sefyll o'i flaen, fe ddywed yr Offeiriad wrth y gynulleidfa:

Yr ydym wedi dod ynghyd ym mhresenoldeb Duw am fod *E.* ac *E.*, sydd eisoes yn briod â'i gilydd, yn dymuno gofyn i Dduw fendithio eu priodas. Rhodd Duw i ddynolryw yw priodas. Y mae'r Ysgrythur Lân yn ei chyffelybu i'r undeb sydd rhwng Crist a'i Eglwys. Y mae felly i'w hanrhydeddu gan bawb. Ni ddylai neb briodi'n anystyriol neu'n ddifeddwl, ond gyda phwyll a pharch. Y mae Duw yn galw meibion a merched i'r ystad briodasol er mwyn sancteiddio eu cariad mewn undeb â'i gilydd tra byddant byw; fel y gallant fagu eu plant i'w garu ef, a'u meithrin trwy ei ras; ac fel y gallant anrhydeddu a chynorthwyo'r naill y llall a bod yn gefn i'w gilydd mewn hawddfyd ac mewn adfyd.

Gellir defnyddio Gweinidogaeth y Gair fel y gosodir hi yn Nhrefn Glân Briodas.

Dywed yr Offeiriad wrth y mab:

E., a wyt yn cydnabod *E.* yn wraig i ti?

Ateb y mab:

Ydwyf.

Dywed yr Offeiriad:

A wnei di fyw gyda hi yn ufudd i ewyllys a bwriad Duw?
A wnei di ei charu, ei pharchu a'i chynnal, yn glaf ac yn iach, a pharhau'n ffyddlon iddi, gan wrthod pawb arall, tra byddwch eich dau byw?

Ateb y mab:

Gwnaf.

Dywed yr Offeiriad wrth y ferch:

E., a wyt yn cydnabod *E.* yn ŵr i ti?

Ateb y ferch:

Ydwyf.

Dywed yr Offeiriad:

A wnei di fyw gydag ef yn ufudd i ewyllys a bwriad Duw?
A wnei di ei garu, ei barchu a'i gynnal, yn glaf ac yn iach, a pharhau'n ffyddlon iddo, gan wrthod pawb arall, tra byddwch eich dau byw?

Ateb y ferch:

Gwnaf.

YR YMBILIAD

Penlinio

Hollalluog a thragwyddol Dduw, nertha dy weision hyn
E. ac *E.* â'th ras, fel y cadwant yr addewidion a wnaethant
yn dy wŷdd:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Arhosed dy dangnefedd a'th fendith yn eu cartref:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Bendithia eu priodas â phlant, a chynorthwya hwynt i
fod yn rhieni cyfrifol; rho iddynt ddoethineb, cariad
ac amynedd i fagu ac i feithrin eu plant yn y ffydd
Gristionogol:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Nertha hwynt i gynnal beichiau ei gilydd a rhannu
llawenydd ei gilydd, ac felly gyflawni cyfraith Crist:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

Amlyga dy gariad trwyddynt hwy a'u cartref, fel y
gogoneddir dy Enw sanctaidd:

Arglwydd, yn dy drugaredd;
Gwranddo ein gweddi.

**Ein Tad, yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw;
deled dy deyrnas;
gwneler dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol.
A maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.
Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen.**

Yna bendithia'r Offeiriad y ddeuddyn:

Duw Dad, Duw Fab, Duw Ysbryd Glân, a'ch bendithio,
eich diogelu a'ch cadw; edryched yr Arglwydd yn
drugarog arnoch, a'ch cyflenwi â phob bendith ysbrydol
a gras, ichwi fyw felly ynghyd yn y byd hwn, fel yn y byd
a ddaw y cewch fywyd tragwyddol. **Amen.**

*Y mae'n fuddiol i'r ddeuddyn dderbyn y Cymun Bendigaid ar y
cyfle cyntaf wedi bendithio eu priodas.*

*Y mae'r trydydd erfyniad yn yr Ymbiliad i'w ddefnyddio yn ôl
dewis yr Offeiriad.*

ATODIAD O DDEUNYDD YCHWANEGOL

Nodiadau

Ar y Gwasanaeth Priodas tudalen 79

Atodiad 1

Litwrgi'r Dod Ynghyd tudalen 82

Atodiad 2a

Rhagarweiniadau Eraill i'r

Gwasanaeth Priodas tudalen 83

Atodiad 2b

Rhagarweiniadau Eraill i Fendithio Priodas

yn Dilyn Seremoni Sifil..... tudalen 86

Atodiad 3

Colectau tudalen 90

Atodiad 4a

Cyhoeddi'r Gair tudalen 93

Atodiad 4b

Salmau..... tudalen 109

Atodiad 5

Gweddiau /

Datganiadau Eraill Dros y Modrwyau tudalen 111

Atodiad 6

Bendithio'r Ddeuddyn..... tudalen 112

Atodiad 7

Ymbiliau tudalen 114

Atodiad 8

Ffurf ar Gyfer Cysegriad Ychwanegol..... tudalen 118

Mae'r Atodiad yn cynnwys gwahanol ddewisiadau ac awgrymiadau ar gyfer y Gwasanaeth Priodas a'r Gwasanaeth Bendithio Priodas Sifil.

NODIADAU AR Y GWASANAETH PRIODAS

Paratoi

Traddodiad ac arfer yr Eglwys yng Nghymru yw cynnig paratoad at briodas i barau sydd i'w priodi'n fuan, a bod ar gael i roi cyngor a chynhaliaeth yn y blynyddoedd sy'n dilyn.

Paratoadau Cyfreithiol

Fel rheol, gweinyddir priodas yn ôl defodau'r Eglwys yng Nghymru ar ôl cyhoeddi gostegion. Cyhoeddir y gostegion gan y gweinidog ym mhrif wasanaeth yr eglwys ar dri Sul yn ystod y tri mis cyn y briodas, a rhaid eu darllen yn y ffurf a ganlyn:

“Yr wyf yn cyhoeddi Gostegion Priodas rhwng *E* o [Blwyf] ac *E* o [r Plwyf hwn]. Os gwyr neb ohonoch am achos neu rwystr cyfiawn paham na ellir uno'r ddeuddyn hyn mewn Glân Briodas, yr ydych i ddatgan hynny. Dyma'r tro cyntaf [yr ail dro / y trydydd tro] y gofynnir hyn.”

(Gellir dweud gweddi addas.)

Os bydd y ddau sydd i'w priodi yn byw mewn plwyfi gwahanol, rhaid cyhoeddi'r gostegion yn y ddau blwyf, ac ni all gweinidog y naill blwyf weinyddu'r briodas heb iddo dderbyn Tystysgrif Cyhoeddi'r Gostegion gan weinidog y plwyf arall. Rhaid i'r dystysgrif ddatgan na honnwyd unrhyw rwystr. Os yw enw'r naill neu'r llall o'r ddau sydd i'w priodi ar Rôl Etholwyr plwyf nad yw'r un ohonynt yn byw ynddo, gellir gweinyddu'r briodas yn y plwyf hwnnw, os cyhoeddwyd y gostegion yn y plwyf hwnnw a hefyd yn y plwyf neu'r plwyfi lle y maent yn byw.

Os cedwir yr holl amodau sifil ac eglwysig, gellir rhoi trwydded gyffredin trwy Syrogat i ganiatáu gweinyddu priodas heb ostegion. Mewn amgylchiadau eithriadol gall Archegob Caergaint roi trwydded arbennig i ganiatáu gweinyddu heb ostegion.

Dod i mewn

Gall y briodferch ddod i mewn i'r eglwys ar ei phen ei hun, neu gael ei hebrwng gan ei thad neu gynrychiolydd o'r teulu neu gyfaill, neu gall y briodferch a'r priodfab ddod i mewn i'r eglwys gyda'i gilydd.

Cofrestru'r Briodas

Mae'r gyfraith yn gofyn cwblhau'r Cofrestri yn union wedi gweinyddu'r briodas. Fel rheol, fe wneir hynny ar ddiwedd y gwasanaeth, ond fe all ddigwydd ar ôl Bendithio'r Briodas. Rhaid i'r ddau a briodwyd, y gweinidog a oedd yn gweinyddu, a dau dyst i'r briodas arwyddo'r Cofrestri.

Y Cymun Bendigaid

Mae'n briodol bod aelodau sy'n gymunwyr yn yr Eglwys yn derbyn y cymun yn fuan ar ôl eu priodas. Yn achos rhai, gall fod yn briodol cynnal y briodas oddi mewn i weinyddiad o'r Cymun Bendigaid.

Darlleniadau nas ceir yn y Beibl

Yn ôl doethineb y gweinidog, gellir cynnwys darlleniadau addas nas ceir yn y Beibl.

Darpariaethau Eciwmenaidd

Pan wahoddir gweinidog mewn Eglwys Gristnogol arall i gynorthwyo mewn Gwasanaeth Priodas, rhaid i weinidog yr Eglwys yng Nghymru sy'n gweinyddu'r briodas sicrhau nad oes rhwystr, cyfarwyddo'r cyfnewid addunedau, cyhoeddi'r briodas, rhoi'r fendith derfynol ac arwyddo'r Cofrestri.

Rhwyrstr

Os bydd rhywun yn honni rhwyrstr yn ôl cyfraith Duw neu gyfreithiau'r wlad hon, rhaid iddo ymrwymo i dalu iawn am unrhyw golled ariannol i'r partïon os bydd ei achos yn eu herbyn yn methu. Pan wneir honiad o'r fath ac ymrwymo i ddigolledu, rhaid gohirio'r briodas nes profi'r gwirionedd. Os na honnir unrhyw rwystr, fe ddilyn Gweinidogaeth y Gair

NODIADAU AR FENDITHIO PRIODAS YN DILYN SEREMONI SIFIL

Pan fo deuddyn wedi priodi mewn Seremoni Sifil ac yn dymuno derbyn bendith yr Eglwys ar eu huniad, rhaid i'r gweinidog ofyn iddynt ddangos tystysgrif y briodas. Os yw'r gweinidog yn fodlon nad yw eu priodas yn groes i gyfreithiau'r Eglwys yng Nghymru, gall fynd ymlaen â'r drefn a ganlyn.

Ni elwir Gostegion ac ni chedwir cofnod yn y Gofrestr Priodasau.

Gall y gŵr a'r wraig wisgo modrwy(au) priodas neu, onis gwisgwyd eisoes, gellir eu bendithio a'u gwisgo yn ystod y gwasanaeth.

Bydd y gŵr a'r wraig yn cyrraedd gyda'i gilydd ac yn eistedd yn nhu blaen yr eglwys.

Gellir defnyddio Ymbiliau a Gweddïau priodol eraill a fydd yn adlewyrchu ffydd y ddeuddyn.

Atodiad 1

LITWRGI'R DOD YNGHYD

Y Briodferch neu'r Priodfab:

Yr ydym yn sefyll yma yng ngŵydd llawer o bobl sydd wedi lliwio tirwedd ein bywydau ac a fu'n gymdeithion inni ar ein taith.

Yr ydym yn eich croesawu ac yn diolch ichwi am fod gyda ni heddiw.

Pawb:

Bydded yr Arglwydd gyda chwi ar y diwrnod llawen hwn.

Y Briodferch neu'r Priodfab:

Yr ydym yn diolch i'n rhieni a'n teuluoedd sydd wedi ein magu a'n meithrin a chynorthwyo i'n gwneud yr hyn ydym.

Yr ydym yn eich croesawu ac yn diolch ichwi am bopeth a roddasoch inni.

Y Rhieni ac Ineu Aelodau'r Teulu:

Bydded yr Arglwydd gyda chwi yn eich bywyd ynghyd.

Y Briodferch neu'r Priodfab:

Yr ydym yn galaru am bob cyfeillgarwch a adawsom ac am bob camgymeriad a wnaethom, ac yn gofyn am i ras a maddeuant Duw lewyrchu yn ein bywydau.

Gweinidog:

Bydded yr Arglwydd gyda chwi a rhodded i chwi'r hyder a'r dewrder i gofleidio'i gariad.

Y Briodferch neu'r Priodfab:

Yr ydym yn sefyll yma heddiw yng ngŵydd Duw, a dywalltodd ei gariad arnom, i ofyn am ei fendith ar ein priodas.

Atodiad 2a

RHAGARWEINIADAU ERAILL I'R GWASANAETH PRIODAS

Gellir addasu'r rhain i'w defnyddio mewn Gwasanaeth Bendithio Priodas Sifil trwy hepgor y gofyn a oes rhwystrau i'r Briodas, a gofyn i'r ddeuddyn ai dyma eu dealltwriaeth o Lân Briodas.

- i. Yn y dechreuad, ffurfiodd Duw y ddaear a chreu'r nefoedd. Anadlodd fywyd i bob creadur byw, a lluniodd ŵr a gwraig ar ei ddelw ei hun. Fe'n galwodd i fyw ynghyd yn ei gyfamod o gariad, wedi ein rhwymo y naill wrth y llall gan ei addewidion. Bendithiodd ei greadigaeth â phriodas yn arwydd o gariad, a thrwy lawenydd y bywyd priodasol deil i ddwyn trefn i anhrefn y byd. Y mae priodas yn sylfaen gadarn i fywyd teuluol ac yn grud cariadus i eni a magu plant.

Wrth inni ddathlu ei gariad creadigol yn yr arwydd sacramentaidd hwn, gweddiwn y bydd i anadl ei Ysbryd lenwi bywydau *E* ac *E* fel, yn rhwymau'r addewidion a wnânt, y datguddiant bresenoldeb Crist a'i wasanaethu mewn ffydd a chariad.

Os oes rheswm dilys paham na ddylid eu cysylltu ynghyd mewn priodas, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Yna y mae'r gweinidog yn annerch y ddeuddyn:

Os gwyddoch am unrhyw reswm paham na ellir, yn ôl cyfraith y wlad neu gyfraith yr eglwys hon, eich cysylltu ynghyd mewn priodas, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

- ii. Geilw Duw ni oll i fyw ynghyd mewn cariad, i nesáu at ein gilydd mewn parch a goddefgarwch, yn agored ac yn onest, i arddel ei ddymuniad ar gyfer y byd ac i greu cymuned lle y bydd Crist wrth galon popeth a wnawn a phopeth a ddywedwn.

Oddi mewn i'r alwad hon a'r cyfamod hwn o gariad, fe'n bendithiodd Duw â'r rhodd o briodas, lle y bydd gŵr a gwraig yn tyfu gyda'i gilydd i adnabod Duw ag un meddwl, i'w garu ag un galon ac i'w wasanaethu ag un ysbryd.

Priodas yw sylfaen bywyd teuluol, ac ewyllys Duw yw bod geni a magu plant ym mynwes cariad gydol oes eu rhieni. Oddi mewn i'r teulu dylai pob un gael nerth a chynhaliaeth, gofal a chysur at bob amgylchiad mewn bywyd.

Trwy'r rhodd hon o briodas, dymuna Duw gryfhau'r gymuned gyfan a dwyn bendithion i bawb.

Gan i Dduw ein bendithio â'r fath rodd, dylai pawb fawrygu a pharchu priodas.

Ni ddylai neb briodi heb feddwl yn ddwys ac ystyried yn ddwfn y cyfan a olyga.

Dewisodd *E* ac *E* dderbyn y rhodd hon oddi wrth Dduw.

Gweddiwn drostynt, ar i Ysbryd Duw eu tywys a'u nerthu fel y bo i'w rodd lewyrchu yn eu bywyd a llewyrchu trwyddynt i'r holl gymuned.

Os oes unrhyw reswm dilys paham na all y ddeuddyn hyn briodi'n gyfreithlon, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Yna y mae'r gweinidog yn annerch y ddeuddyn:

Os gwyddoch am unrhyw reswm paham na ellir, yn ôl cyfraith y wlad neu gyfraith yr eglwys hon, eich cysylltu ynghyd mewn priodas, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

- iii. Y mae Duw'n arllwys ei roddion arnom, yn ein llenwi â'i gariad, ac yn ein galw i fyw ynghyd i greu cymuned lle y perchir pawb.
Un o'r rhoddion hyn yw priodas. Fe'i rhoddir fel y gall gŵr a gwraig ymrwymo y naill i'r llall mewn cyfamod o gariad, gan addo byw ynghyd am weddill eu bywydau. Priodas yw sylfaen bywyd teuluol, a dull Duw o ddwyn llawenydd a sefydlogrwydd i gymdeithas.
Geilw Duw ŵr a gwraig i fyw yn unol â'i gynllun i'r byd ac i ddarparu cartref cariadus i blant lle y gall pob un yn y teulu dyfu i'w adnabod ef a'i gariad atynt.
Dylai pawb felly anrhydeddu priodas.

Saif *E* ac *E* gerbron Duw i'w cyflwyno eu hunain yn briod y naill i'r llall ac i ofyn i Dduw fendithio eu priodas.

Y maent yn gwneud hyn ar ôl dwys feddwl ac ystyried. Safant hefyd ger eich bron chwi, eu cyfeillion a'u teulu, a'ch gwahodd i rannu eu llawenydd ac i'w cefnogi yn y ffordd o fyw y galwyd hwy iddi.

Os oes unrhyw reswm paham y credwch na ddylid eu cysylltu ynghyd, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Yna y mae'r gweinidog yn annerch y ddeuddyn:

Os gwyddoch am unrhyw reswm paham na ellir, yn ôl cyfraith y wlad neu gyfraith yr eglwys hon, eich cysylltu ynghyd mewn priodas, rhaid i chwi ei fynegi yn awr.

Atodiad 2b

RHAGARWEINIADAU ERAILL I FENDITHIO PRIODAS YN DILYN SEREMONI SIFIL

- i. Geilw Duw ni oll i fyw ynghyd mewn cariad, i nesáu at ein gilydd mewn parch a goddefgarwch, yn agored ac yn onest, i arddel ei ddymuniad ar gyfer y byd ac i greu cymuned lle y bydd Crist wrth galon popeth a wnawn a phopeth a ddywedwn.

Oddi mewn i'r alwad hon a'r cyfamod hwn o gariad, fe'n bendithiodd Duw â'r rhodd o briodas, lle y bydd gŵr a gwraig yn tyfu gyda'i gilydd i adnabod Duw ag un meddwl, i'w garu ag un galon ac i'w wasanaethu ag un ysbryd.

Priodas yw sylfaen bywyd teuluol, ac ewyllys Duw yw bod geni a magu plant ym mynwes cariad gydol oes eu rhieni.

Oddi mewn i'r teulu dylai pob un gael nerth a chynhaliaeth, gofal a chysur at bob amgylchiad mewn bywyd.

Trwy'r rhodd hon o briodas, dymuna Duw gryfhau'r gymuned gyfan a dwyn bendithion i bawb.

Gan i Dduw ein bendithio â'r fath rodd, dylai pawb fawrygu a pharchu priodas.

Ni ddylai neb briodi heb feddwl yn ddwys ac ystyried yn ddwfn y cyfan a olyga.

Eisoes derbyniodd *E* ac *E* y rhodd hon oddi wrth Dduw.

Gweddiwn drostynt, ar i Ysbryd Duw eu tywys a'u nerthu fel y bo i'w rodd lewyrchu yn eu bywyd a llewyrchu trwyddynt i'r holl gymuned.

- ii. Y mae Duw'n arllwys ei roddion arnom, yn ein llenwi â'i gariad, ac yn ein galw i fyw ynghyd i greu cymuned lle y perchir pawb.
Un o'r rhoddion hyn yw priodas.
Fe'i rhoddir fel y gall gŵr a gwraig ymrwymo y naill i'r llall mewn cyfamod o gariad, gan addo byw ynghyd am weddill eu bywydau.
Priodas yw sylfaen bywyd teuluol, a dull Duw o ddwyn llawenydd a sefydlogrwydd i gymdeithas.
Geilw Duw ŵr a gwraig i fyw yn unol â'i gynllun ar gyfer y byd ac i ddarparu cartref cariadus i blant lle y gall pob un yn y teulu dyfu i'w adnabod ef a'i gariad atynt.
Dylai pawb felly anrhydeddu priodas.

Saif *E* ac *E* gerbron Duw yn bâr priod i ofyn i Dduw fendithio eu priodas.

Y maent yn gwneud hyn ar ôl meddwl ac ystyried yn ddwys.

Safant hefyd ger eich bron chwi, eu cyfeillion a'u teulu, a'ch gwahodd i rannu eu llawenydd ac i'w cefnogi yn y ffordd o fyw y galwyd hwy iddi.

- iii. Yn y dechreuad, ffurfiodd Duw y ddaear a chreu'r nefoedd.
Anadlodd fywyd i bob creadur byw, a lluniodd ŵr a gwraig ar ei ddelw ei hun.
Fe'n galwodd i fyw ynghyd yn ei gyfamod o gariad, wedi ein rhwymo y naill wrth y llall gan ei addewidion.
Bendithiodd ei greadigaeth â phriodas yn arwydd o gariad, a thrwy lawenydd y bywyd priodasol deil i ddwyn trefn i anhrefn y byd.
Y mae priodas yn sylfaen gadarn i fywyd teuluol ac yn grud cariadus i eni a magu plant.

Wrth inni ddathlu ei gariad creadigol yn yr arwydd sacramentaidd hwn, gweddiwn y bydd i anadl ei Ysbryd lenwi bywydau *E* ac *E* fel, yn rhwymau'r addewidion a wnaethant eisoes, y datguddiant bresenoldeb Crist a'i wasanaethu mewn ffydd a chariad.

iv Daethom ynghyd mewn llawenydd am fod *E* ac *E*,
sydd eisoes yn briod, am ofyn am fendith Duw ar eu
priodas.

Rhodd oddi wrth Dduw yw priodas.

Trwyddi gall gŵr a gwraig gyd-dyfu yn eu hadnabyddiaeth
o Dduw, eu cariad ato a'u gwasanaeth iddo.

Fe'i rhoddir fel y gallant, a hwythau'n un â'i gilydd o
galon a meddwl a chorff, gynyddu mewn cariad ac
ymddiriedaeth.

Y mae Duw yn uno gŵr a gwraig mewn uniad am oes
sy'n sylfaen i fywyd teuluol, lle (y genir ac y megir plant
ac) y gall pob aelod o'r teulu, mewn amseroedd da ac
amseroedd drwg, gael nerth, cwmniaeth a chysur a
thyfu i aeddfedrydd mewn cariad.

Y mae priodas yn cyfoethogi'r gymdeithas ac yn cryfhau'r
gymuned.

Y mae priodas yn ffordd o fyw a sancteiddiwyd gan
Dduw ac y dylai pawb ei pharchu a'i hanrhydeddu.
Ni ddylai neb ei chymryd arno'n ysgafn nac yn hunanol,
ond yn bwyllog ac yn gyfrifol yng ngŵydd Duw Hollalluog.

Y mae *E* ac *E* yn awr am gymryd y ffordd hon o fyw.
Gweddiwn gyda hwy y bydd i'r Ysbryd Glân eu
cyfarwyddo a'u nerthu, fel y cyflawnant amcanion Duw
gydol eu bywyd daearol ynghyd.

Atodiad 3

COLECTAU

- i. Dad nefol,
y mae pob calon yn agored i ti.
Ni allwn guddio un dim oddi wrthyt.
Glanha ni â fflam dy Ysbryd Glân
er mwyn inni dy garu a'th addoli'n ffyddlon,
trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

- ii. O Dduw ein Tad,
trwy amserau a thymhorau a thro'r blynyddoedd,
trwy broffwydi a phatriarchiaid a gwŷr a gwragedd
duwiol, datguddiaist dy gynllun ar gyfer y byd.
Yng Nghrist gwneir dy gynllun yn glir, gelwi ni i garu
ein gilydd fel y carodd ef ni.
Wrth inni ddathlu cariad *E* ac *E* at ei gilydd ac
ymlawenhau yn eu bywyd ynghyd, bydded i'w cariad
ffynnu a blodeuo ac i'w bywydau ddatguddio gwanwyn
dy deyrnas, lle y gwneir pob peth yn newydd a'i ddwyn i
gyflawnder Duw.
Gofynnwn hyn trwy Iesu Grist ein Harglwydd. **Amen.**

- iii. O Dduw ein Tad,
trwy fflam dyner dy Ysbryd daeth Crist i ymgartrefu
gyda ni, i gynhesu ein calonnau ac i hysbysu ei
bresenoldeb i eraill.
Bydded priodas *E* ac *E* yn arwydd o'r ffordd y gelwir ni
i fyw, yn llawn llawenydd a sancteiddrwydd ac yn
ymlawenhau ym mhob peth a ddysgodd Crist inni.
Gofynnwn hyn yn enw Crist yr Arglwydd. **Amen.**

- iv. Dad cariadus,
 yr wyt yn perffeithio popeth sy'n annigonol ynom
 ac yn gwneud ein llawenydd yn gyflawn, yr wyt yn
 cyflenwi ein hanghenion ac yn ein llenwi â dyhead
 i garu.
 Llified dy gariad yn awr trwy ein bywydau wrth i'n
 calonnau orlifo â llawenydd ar ddydd y briodas hon.
 Rhodder inni arwydd o bresenoldeb Iesu, y gwestai
 anweledig, a gadawer inni yfed o win newydd dy
 deyrnas.
 Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**
- v. *(Nid yw i'w ddefnyddio gyda Rhagarweiniad iii.)*
 O Dduw ein Tad,
 yn y dechreuad ffurfiaist y ddaear a chreu'r nefoedd,
 anadlu bywyd i bob creadur byw, a llunio
 gŵr a gwraig ar dy ddelw dy hun.
 Fe'n gelwi i fyw ynghyd yn dy gyfamod o gariad,
 wedi ein rhwymo y naill i'r llall gan dy addewidion.
 Bendithiaist dy greadigaeth â phriodas yn arwydd
 o'th gariad, a thrwy lawenydd y bywyd priodasol
 yr wyt yn dal i ddwyn trefn i anhrefn y byd.
 Wrth inni ddathlu dy gariad creadigol yn yr arwydd
 sacramentaidd hwn, anadla dy fywyd ar *E* ac *E* fel,
 yn rhwymau'r addewidion a wnânt, y datguddiant
 bresenoldeb dy Fab a'th wasanaethu di mewn ffydd
 a chariad.
 Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**
- vi. Dad cariadus,
 wrth roi priodas yn rhodd i'r byd, rhoddaist arwydd
 o'th gariad i bawb sydd am ddilyn ffordd dy Fab.
 Trwy fywyd *E* ac *E* ynghyd bydded i freichiau
 estynedig Crist gyffwrdd â phawb y cyfarfyddont â
 hwy ac arwyddo dy bresenoldeb yn y byd;
 trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**

- vii. O Dad,
cael dy gariad yn rhodd, yn anad un dim arall, sy'n
dwyn cynghanedd a thangnefedd i'r byd: nid oes ffiniau
i'w ffydd na therfynau i'w obaith, y mae'n goddef i'r
eithaf ac yn cydlawenhau â'r gwirionedd.
Wrth inni ddathlu cariad *E* ac *E* at ei gilydd a llawenhau
yn yr addewidion a wnaethant (*neu*: a wnânt), dillader
hwy â gwisgoedd dy gariad a'u llenwi â'r llawenydd o
adnabod dy bresenoldeb yn eu bywyd.
Gofynnwn hyn trwy Grist ein Harglwydd. **Amen.**
- viii. Arglwydd bywyd, Rhoddwr llawenydd, wrth inni
ymgynnull i ddathlu priodas *E* ac *E*, gelwi ni i wledda
ar dy air ac i yfed gwin newydd dy deyrnas.
Bydded y briodas yr ydym yn ei dathlu yn arwydd o
wledd dragwyddol dy Fab lle y llawenhawn am byth
yn dy bresenoldeb, ein Brenin a'n Duw. **Amen.**
- ix. Dduw ein Tad,
fe'n dysgaist trwy dy Fab
mai cariad yw cyflawniad y gyfraith;
caniatâ i'th wasanaethyddion *E* ac *E*,
o garu ei gilydd,
aros yn dy gariad hyd ddiwedd eu hoes;
trwy Iesu Grist ein Harglwydd,
sydd yn fyw ac yn teyrnasu gyda thi
yn undod yr Ysbryd Glân,
yn un Duw, yn awr ac am byth. **Amen.**

Atodiad 4a

CYHOEDDI'R GAIR

Gellir cymryd y darlleniadau o un o'r setiau a ganlyn a ddosbarthwyd yn ôl thema.

i. TAITH

I ble bynnag yr ei di, fe af finnau

Ruth 1. 16-17

Ond meddai Ruth, "Paid â'm hannog i'th adael, na throï'n ôl oddi wrthyt, oherwydd i ble bynnag yr ei di, fe af finnau; ac ym mhle bynnag y byddi di'n aros, fe arhosaf finnau; dy bobl di fydd fy mhobl i, a'th Dduw di fy Nuw innau. Lle y byddi di farw, y byddaf finnau farw ac yno y'm cleddir. Fel hyn y gwnelo'r Arglwydd i mi, a rhagor, os bydd unrhyw beth ond angau yn ein gwahanu ni."

Awn yn hen yng nghwmni'n gilydd

Tobit 8. 5b-8

Fel hyn y dechreuodd Tobias weddïo: "Bendigedig wyt ti, Dduw ein hynafiaid, a bendigedig fydd dy enw o genhedlaeth i genhedlaeth am byth. Bendithied y nefoedd a'th holl greadigaeth dydi yn oes oesoedd! Tydi a wnaeth Adda, a gwnaethost Efa ei wraig hefyd i fod yn gymorth ac yn gefn iddo, ac o'r ddeuddyn yma y deilliodd yr hil ddynol. Tydi a ddywedodd, 'Nid da i'r dyn fod ar ei ben ei hun; gwnawn iddo gymar yn gymorth iddo.' Yn awr, felly, nid mewn puteindra yr wyf yn cymryd fy chwaer hon, ond mewn gwir briodas. Caniatâ dy drugaredd arnaf fi ac arni hithau, er mwyn inni fyw yn hen yng nghwmni'n gilydd." Ac meddai'r ddau gyda'i gilydd, "Amen, Amen."

Peidiwch â phryderu am eich einioes Luc 12. 22-31

Meddai Iesu wrth ei ddisgyblion, "Am hynny rwy'n dweud wrthych, peidiwch â phryderu am eich bywyd nac am eich corff, beth i'w fwyta na beth i'w wisgo. Oherwydd y mae mwy i fywyd rhywun na bwyd, a mwy i'w gorff na dillad. Ystyriwch y brain: nid ydynt yn hau nac yn medi, nid oes ganddynt ystordy nac ysgubor, ac eto y mae Duw yn eu bwydo. Gymaint mwy gwerthfawr ydych chi na'r adar! A phrun ohonoch a all ychwanegu munud at ei oes trwy bryderu? Felly os yw hyd yn oed y peth lleiaf y tu hwnt i'ch gallu, pam yr ydych yn pryderu am y gweddill? Ystyriwch y lili, pa fodd y maent yn tyfu: nid ydynt yn llafurio nac yn nyddu; ond rwy'n dweud wrthych, nid oedd gan hyd yn oed Solomon yn ei holl ogoniant wisg i'w chymharu ag un o'r rhain. Os yw Duw yn dilladu felly y glaswellt, sydd heddiw yn y meysydd ac yfory yn cael ei daflu i'r ffwrn, gymaint mwy y dillada chi, chi o ychydig ffydd! A chwithau, peidiwch â rhoi eich bryd ar beth i'w fwyta a beth i'w yfed, a pheidiwch â byw mewn pryder; oherwydd dyna'r holl bethau y mae cenhedloedd y byd yn eu ceisio, ond y mae gennych chi Dad sy'n gwybod fod arnoch eu hangen. Ceisiwch yn hytrach ei deyrnas ef, a rhoir y pethau hyn yn ychwaneg i chi.

Trysor syml Luc 12. 32-34

Peidiwch ag ofni, fy mhraidd bychan; oherwydd gwelodd eich Tad yn dda roi i chi'r deyrnas. Gwerthwch eich eiddo a rhowch ef yn elusen; gwnewch i chi eich hunain byrsau nad ydynt yn treulio, trysor dihybydd yn y nefoedd, lle nad yw lleidr yn dod ar y cyfyl, na gwyfyn yn difa. Oherwydd lle mae eich trysor, yno hefyd y bydd eich calon.

Bydded i Grist breswyllo yn eich calonau

Effesiaid 3. 14-19

Oherwydd hyn yr wyf yn plygu fy ngliniau gerbron y Tad, yr hwn y mae pob teulu yn y nefoedd ac ar y ddaear yn cymryd ei enw oddi wrtho, ac yn gweddïo ar iddo ganiatáu i chwi, yn ôl cyfoeth ei ogoniant, gryfder a nerth mewnlol trwy'r Ysbryd, ac ar i Grist breswyllo yn eich calonau drwy ffydd. Boed i chwi, sydd â chariad yn wreiddyn a sylfaen eich bywyd, gael eich galluogi i amgyffred ynghyd â'r holl saint beth yw lled a hyd ac uchder a dyfnder cariad Crist, a gwybod am y cariad hwnnw, er ei fod uwchlaw gwybodaeth. Felly dygir chwi i gyflawnder, hyd at holl gyflawnder Duw.

ii. **CARIAD**

Fy nghariad, fy mhrydferth Caniad Solomon 2. 8-14

Ust! Dyma fy nghariad, dyma ef yn dod; y mae'n neidio ar y mynyddoedd, ac yn llamu ar y bryniau. Y mae fy nghariad fel gafrewig, neu hydd ifanc; dyna ef yn sefyll y tu allan i'r mur, yn edrych trwy'r ffenestri, ac yn syllu rhwng y dellt. Y mae fy nghariad yn galw arnaf ac yn dweud wrthyf, "Cod yn awr, f'anwlyd, a thyrd, fy mhrydferth; oherwydd edrych, aeth y gaeaf heibio, ciliodd y glaw a darfu; y mae'r blodau'n ymddangos yn y meysydd, daeth yn amser i'r adar ganu, ac fe glywir cân y durtur yn ein gwlad; y mae'r ffigysbren yn llawn ffigys ir, a blodau'r gwinwydd yn gwasgaru aroglau peraid. Cod yn awr, f'anwlyd, a thyrd, fy mhrydferth." Fy ngholomen, sydd yn encilion y graig, yng nghysgod y clogwyni, gad imi weld dy wyneb, a chlywed dy lais, oherwydd y mae dy lais yn swynol, a'th wyneb yn brydferth.

Y mwyaf o'r rhain yw cariad

1 Corinthiaid 12.31 - 13.13

Ond rhowch eich bryd ar y doniau gorau. Ac yr wyf am d dangos i chwi ffordd ragorach fyth.

Os llefaraf â thafodau meidrolion ac angylion, a heb fod gennyf gariad, efydd swnllyd ydwyf, neu symbal aflafar. Ac os oes gennyf ddawn proffwydo, ac os wyf yn gwybod y dirgelion i gyd, a phob gwybodaeth, ac os oes gennyf gymaint o ffydd nes gallu symud mynyddoedd, a heb fod gennyf gariad, nid wyf ddim. Ac os rhof fy holl feddiannau i borthi eraill, ac os rhof fy nghorff yn aberth, a hynny er mwyn ymfrostio, a heb fod gennyf gariad, ni wna hyn ddim lles imi.

Y mae cariad yn amyneddgar; y mae cariad yn gymwynasgar; nid yw cariad yn cenfigennu, nid yw'n ymfrostio, nid yw'n ymchwyddo. Nid yw'n gwneud dim sy'n anweddus, nid yw'n ceisio ei ddibenion ei hun, nid yw'n gwylltio, nid yw'n cadw cyfrif o gam; nid yw'n cael llawenydd mewn anghyfiawnder, ond y mae'n cydlawenhau â'r gwirionedd. Y mae'n goddef i'r eithaf, yn credu i'r eithaf, yn gobeithio i'r eithaf, yn dal ati i'r eithaf.

Nid yw cariad yn darfod byth. Ond proffwydoliaethau, fe'u diddymir hwy; a thafodau, bydd taw arnynt hwy; a gwybodaeth, fe'i diddymir hithau. Oherwydd anghyflawn yw ein gwybod ni, ac anghyflawn ein proffwydo ni. Ond pan ddaw'r hyn sy'n gyflawn, fe ddiddymir yr hyn sy'n anghyflawn. Pan oeddwn yn blentyn, fel plentyn yr oeddwn yn llefaru, fel plentyn yr oeddwn yn meddwl, fel plentyn yr oeddwn yn rhesymu. Ond wedi dod yn ddyn, yr wyf wedi rhoi heibio bethau'r plentyn. Yn awr, gweld mewn drych yr ydym, a hynny'n aneglur; ond yna cawn weld wyneb yn wyneb. Yn awr, anghyflawn yw fy ngwybod; ond yna, caf adnabod fel y cefais innau fy adnabod. Mewn gair, y mae ffydd, gobaith, cariad, y tri hyn, yn aros. A'r mwyaf o'r rhain yw cariad.

Y cariad sy'n rhwymyn perffeithrwydd

Colosiaid 3. 12-17

Am hynny, fel etholedigion Duw, sanctaidd ac annwyl, gwisgwch amdanoch dynerwch calon, caredigrwydd, gostyngeddrrwydd, addfwynder ac amynedd. Goddefwch eich gilydd, a maddeuwch i'ch gilydd os bydd gan rywun gŵyn yn erbyn rhywun arall; fel y maddeuodd yr Arglwydd i chwi, felly gwnewch chwithau.

Tros y rhain i gyd gwisgwch gariad, sy'n rhwymyn perffeithrwydd. Bydded i dangnefedd Crist lywodraethu yn eich calonnau; i hyn y cawsoch eich galw, yn un corff. A byddwch yn ddiolchgar. Bydded i air Crist breswyllo yn och yn ei gyfoeth. Dysgwch a rhybuddiwch eich gilydd gyda phob doethineb. Â chalonnau diolchgar canwch i Dduw salmau ac emynau a chaniadau ysbrydol. Beth bynnag yr ydych yn ei wneud, ar air neu ar weithred, gwnewch bopeth yn enw yr Arglwydd Iesu, gan roi diolch i Dduw, y Tad, drwyddo ef.

Ni all dyfroedd lawer ddiffodd cariad

Caniad Solomon 8. 6-7

Gosod fi fel sêl ar dy galon, fel sêl ar dy fraich; oherwydd y mae cariad mor gryf â marwolaeth, a nwyd mor greulon â'r bedd; y mae'n llosgi fel ffaglau tanllyd, fel fflam angerddol. Ni all dyfroedd lawer ddiffodd cariad, ac ni all afonydd ei foddi.

Pe byddai rhywun yn cynnig holl gyfoeth ei dŷ am gariad, byddai hynny yn cael ei ddirmygu'n llwyr.

O Dduw y mae cariad

1 Ioan 4. 7-16

Gyfeillion annwyl, gadewch i ni garu ein gilydd, oherwydd o Dduw y mae cariad, ac y mae pob un sy'n caru wedi ei eni o Dduw, ac yn adnabod Duw. Y sawl nad yw'n caru, nid yw'n adnabod Duw, oherwydd cariad yw Duw. Yn hyn y dangoswyd cariad Duw tuag atom: bod Duw wedi anfon ei unig Fab i'r byd er mwyn i ni gael byw drwyddo ef. Yn hyn y mae cariad: nid ein bod ni'n caru Duw, ond ei fod ef wedi ein caru ni, ac wedi anfon ei Fab i fod yn aberth cymod dros ein pechodau. Gyfeillion annwyl, os yw Duw wedi ein caru ni fel hyn, fe ddylem ninnau hefyd garu ein gilydd. Nid oes neb wedi gweld Duw erioed; os ydym yn caru ein gilydd, y mae Duw yn aros ynom, ac y mae ei gariad ef wedi ei berffeithio ynom ni.

Dyma sut yr ydym yn gwybod ein bod yn aros ynddo ef, ac ef ynom ninnau: am iddo ef roi inni o'i Ysbryd. Yr ydym ni wedi gweld, ac yr ydym yn tystiolaethu bod y Tad wedi anfon ei Fab yn Waredwr y byd. Pwy bynnag sy'n cyffesu mai Iesu yw Mab Duw, y mae Duw yn aros ynddo, ac yntau yn Nuw. Felly yr ydym ni wedi dod i adnabod a chredu'r cariad sydd gan Dduw tuag atom. Cariad yw Duw, ac y mae'r sawl sy'n aros mewn cariad yn aros yn Nuw, a Duw yn aros ynddo yntau.

Cariad a diolchgarwch

Luc 7. 36-38

Gwahoddodd un o'r Phariseaid Iesu i bryd o fwyd gydag ef. Aeth ef i dŷ'r Pharisead a chymryd ei le wrth y bwrdd. A dyma wraig o'r dref oedd yn bechadures yn dod i wybod ei fod wrth bryd bwyd yn nhŷ'r Pharisead. Daeth â ffiol alabastr o ennaint, a sefyll y tu ôl iddo wrth ei draed gan wylo. Yna dechreuodd wlychu ei draed â'i dagrau a'u sychu â gwallt ei phen; ac yr oedd yn cusanu ei draed ac yn eu hiro â'r ennaint.

iii. **LLAWENYDD**

Llawenhau yn Nuw

Philipiadaid 4. 4-9

Llawenhewch yn yr Arglwydd bob amser; fe'i dywedaf eto, llawenhewch. Bydded eich hynawsedd yn hysbys i bob dyn. Y mae'r Arglwydd yn agos. Peidiwch â phryderu am ddim, ond ym mhob peth gwneler eich deisyfiadau yn hysbys i Dduw trwy weddi ac ymbil, ynghyd â diolchgarwch. A bydd tangnefedd Duw, sydd goruwch pob deall, yn gwarchod dros eich calonnau a'ch meddyliau yng Nghrist Iesu.

Bellach, gyfeillion, beth bynnag sydd yn wir, beth bynnag sydd yn anrhydeddus, beth bynnag sydd yn gyfiawn a phur, beth bynnag sydd yn hawddgar a chanmoladwy, pob rhinwedd a phopeth yn haeddu clod, myfyriwch ar y pethau hyn. Y pethau yr ydych wedi eu dysgu a'u derbyn, eu clywed a'u gweled, ynof fi, gwnewch y rhain; a bydd Duw'r tangnefedd gyda chwi.

Gwledd briodas

Ioan 2. 1-11

Y trydydd dydd yr oedd priodas yng Nghana Galilea, ac yr oedd mam Iesu yno. Gwahoddwyd Iesu hefyd, a'i ddisgyblion, i'r briodas. Pallodd y gwin, ac meddai mam Iesu wrtho ef, "Nid oes ganddynt win." Dywedodd Iesu wrthi hi, "Wraig, beth sydd a fynni di â mi? Nid yw fawr i wedi dod eto." Dywedodd ei fam wrth y gwasanaethyddion, "Gwnewch beth bynnag a ddywed wrthyich." Yr oedd yno chwech o lestri carreg i ddal dŵr, wedi eu gosod ar gyfer defod glanhad yr Iddewon, a phob un yn dal ugain neu ddeg ar hugain o alwyni. Dywedodd Iesu wrthynt, "Llanwch y llestri â dŵr," a llanwasant hwy hyd yr ymyl. Yna meddai wrthynt, "Yn awr tynnwch beth allan ac ewch ag ef i lywydd y wledd." A gwnaethant felly. Profodd llywydd y wledd y dŵr, a oedd bellach yn win, heb wybod o ble'r oedd wedi dod, er bod y gwasanaethyddion a fu'n tynnu'r dŵr yn gwybod. Yna galwodd llywydd y wledd

ar y priodfab ac meddai wrtho, "Bydd pawb yn rhoi'r gwin da yn gyntaf, ac yna, pan fydd pobl wedi meddwi, y gwin salach; ond yr wyt ti wedi cadw'r gwin da hyd yn awr." Gwnaeth Iesu hyn, y cyntaf o'i arwyddion, yng Nghana Galilea; amlygodd felly ei ogoniant, a chredodd ei ddisgyblion ynddo.

iv. **CWMNĪAETH**

Rhannu cariad

Rhufeiniaid 12. 4-13

Yn union fel y mae gennym aelodau lawer mewn un corff, ond nad oes gan yr holl aelodau yr un gwaith, felly hefyd yr ydym ni, sy'n llawer, yn un corff yng Nghrist, ac yn aelodau bob un i'w gilydd. A chan fod gennym ddoniau sy'n amrywio yn ôl y gras a roddwyd i ni, dylem eu harfer yn gyson â hynny. Os proffwydoliaeth yw dy ddawn, arfer hi yn gymesur â'th ffydd. Os dawn gweini ydyw, arfer hi i weini. Os addysgu yw dy ddawn, arfer dy ddawn i addysgu, ac os cynghori, i gynghori. Os wyt yn rhannu ag eraill, gwna hynny gyda haelioni; os wyt yn arweinydd, gwna'r gwaith gydag ymroddiad; os wyt yn dangos tosturi, gwna hynny gyda llawenydd.

Bydded eich cariad yn ddiragrith. Casewch ddrygioni. Glynwch wrth ddaioni. Byddwch wresog yn eich serch at eich gilydd fel cymdeithas. Rhowch y blaen i'ch gilydd mewn parch. Yn ddiordffwys eich ymroddiad, yn frwd eich ysbryd, gwasanaethwch yr Arglwydd. Llawenhewch mewn gobaith. Safwch yn gadarn dan orthrymder. Daliwch ati i weddio. Cyfrannwch at reidiau'r saint, a byddwch barod eich lletygarwch.

Rhwymyn tangnefedd

Effesiaid 4. 1-6

Yr wyf fi, felly, sy'n garcharor er mwyn yr Arglwydd, yn eich annog i fyw yn deilwng o'r alwad a gawsoch. Byddwch yn ostyngedig ac addfwyn ym mhob peth, ac yn amyneddgar, gan oddef eich gilydd mewn cariad. Ymrowch i gadw, â rhwymyn tangnefedd, yr undod y mae'r Ysbryd yn ei roi. Un corff sydd, ac un Ysbryd, yn union fel mai un yw'r gobaith sy'n ymhlyg yn eich galwad; un Arglwydd, un ffydd, un bedydd, un Duw a Thad i bawb, yr hwn sydd goruwch pawb, a thrwy bawb, ac ym mhawb.

Cartref newydd

Marc 10. 6-9, 13-16

"Ond o ddechreuad y greadigaeth, yn wryw a benyw y gwnaeth Duw hwy. Dyna pam y bydd dyn yn gadael ei dad a'i fam ac yn glynu wrth ei wraig, a bydd y ddau yn un cnawd. Gan hynny nid dau mohonynt mwyach, ond un cnawd. Felly, yr hyn a gysylltodd Duw, peidied neb ei wahanu."

Yr oeddent yn dod â phlant ato, iddo gyffwrdd â hwy. Ceryddodd y disgyblion hwy, ond pan welodd Iesu hyn aeth yn ddig, a dywedodd wrthynt, "Gadewch i'r plant ddod ataf fi; peidiwch â'u rhwystro, oherwydd i rai fel hwy y mae teyrnas Dduw yn perthyn. Yn wir, rwy'n dweud wrthyich, pwy bynnag nad yw'n derbyn teyrnas Dduw yn null plentyn, nid â byth i mewn iddi." A chymerodd hwy yn ei freichiau a'u bendithio, gan roi ei ddwylo arnynt.

Y mae dau yn well nag un

Pregethwr 4. 9-12

Y mae dau yn well nag un, oherwydd y maent yn cael tâl da am eu llafur; os bydd y naill yn syrthio, y mae'r llall yn gallu ei godi, ond gwae'r un sydd ar ei ben ei hun; pan yw'n syrthio, nid oes ganddo neb i'w godi. Hefyd os bydd dau yn gorwedd gyda'i gilydd, y mae'r naill yn cadw'r llall yn gynnes; ond sut y gall un gadw'n

gynnes ar ei ben ei hun? Er y gellir trechu un, y mae dau yn gallu gwrthsefyll. Ni ellir torri rhaff deircainc ar frys.

v. **DUW**

Ar ddelw Duw

Genesis 1. 26-29, 31

Dywedodd Duw, "Gwnawn ddyn ar ein delw, yn ôl ein llun ni, i lywodraethu ar bysgod y môr, ar adar yr awyr, ar yr anifeiliaid gwyllt, ar yr holl ddaear, ac ar bopeth sy'n ymlusgo ar y ddaear." Felly creodd Duw ddyn ar ei ddelw ei hun; ar ddelw Duw y creodd ef; yn wryw ac yn fenyw y creodd hwy. Bendithiodd Duw hwy a dweud, "Byddwch ffrwythlon ac amlhewch, llanwch y ddaear a darostyngwch hi; llywodraethwch ar bysgod y môr, ar adar yr awyr, ac ar bopeth byw sy'n ymlusgo ar y ddaear." A dywedodd Duw, "Yr wyf yn rhoi i chwi bob llysieuyn sy'n dwyn had ar wyneb y ddaear, a phob coeden â had yn ei ffrwyth; byddant yn fwyd i chwi. Gwelodd Duw y cwbl a wnaeth, ac yr oedd yn dda iawn. A bu hwyr a bu bore, y chweched dydd.

Cariad sy'n cynyddu

Philippiaid 1. 9-11

Dyma fy ngweddi, ar i'ch cariad gynyddu fwyfwy eto mewn gwybodaeth a phob dirnadaeth, er mwyn ichwi allu cymeradwyo'r hyn sy'n rhagori, a bod yn ddidwyll a didramgwydd erbyn Dydd Crist, yn gyflawn o ffrwyth y cyfiawnder sy'n dod trwy Iesu Grist, er gogoniant a mawl i Dduw.

Myfi eu Duw, hwythau'n bobl i mi

Jeremeia 31. 31-34

"Y mae'r dyddiau'n dod," medd yr Arglwydd, "y gwnaif gyfamod newydd â thŷ Israel ac â thŷ Jwda. Ni fydd yn debyg i'r cyfamod a wneuthum â'u hynafiaid, y dydd y gafaelais yn eu llaw i'w harwain allan o wlad yr Aifft. Torasant y cyfamod hwnnw, er mai myfi oedd yn arglwydd arnynt," medd yr Arglwydd. "Ond dyma'r cyfamod a wnaif â thŷ Israel ar ôl y dyddiau hynny," medd yr Arglwydd; "rhof fy nghyfraith o'u mewn, ysgrifennaf hi ar eu calon, a byddaf fi'n Dduw iddynt a hwythau'n bobl i mi. Ac ni fyddant mwyach yn dysgu bob un ei gymydog a phob un ei berthynas, gan ddweud, 'Adnebydd yr Arglwydd'; oblegid byddant i gyd yn f'adnabod, o'r lleiaf hyd y mwyaf ohonynt," medd yr Arglwydd, "oherwydd maddeuaf iddynt eu drygioni, ac ni chofiaf eu pechodau byth mwy."

Dwyn ffrwyth

Ioan 15. 1-8

Dywedodd Iesu "Myfi yw'r wir winwydden, a'm Tad yw'r gwinllannwr. Y mae ef yn torri i ffwrdd bob cangen ynof fi nad yw'n dwyn ffrwyth, ac yn glanhau pob un sydd yn dwyn ffrwyth, er mwyn iddi ddwyn mwy o ffrwyth. Yr ydych chiwi eisoes yn lân trwy'r gair yr wyf wedi ei lefaru wrthyich. Arhoswch ynof fi, a minnau yn och chiwi. Ni all y gangen ddwyn ffrwyth ohoni ei hun, heb iddi aros yn y winwydden; ac felly'n union ni allwch chwithau heb i chiwi aros ynof fi. Myfi yw'r winwydden; chiwi yw'r canghennau. Y mae'r sawl sydd yn aros ynof fi, a minnau ynddo yntau, yn dwyn llawer o ffrwyth, oherwydd ar wahân i mi ni allwch wneud dim. Os na fydd rhywun yn aros ynof fi, caiff ei daflu i ffwrdd fel y gangen ddifffrwyth, ac fe wywa; dyma'r canghennau a gesglir, i'w taflu i'r tân a'u llogi. Os arhoswch ynof fi, ac os erys fy ngeiriau yn och chiwi, gofynnwch am beth a fyynnwch, ac fe'i rhoddir ichwi. Dyma sut y gogoneddir fy Nhad: trwy i chiwi ddwyn llawer o ffrwyth a bod yn ddisgyblion i mi.

vi. **FFYDD**

Amser i bob peth

Pregethwr 3. 1-8

Y mae tymor i bob peth, ac amser i bob gorchwyl dan y nef:

amser i eni, ac amser i farw,
amser i blannu, ac amser i
 ddiwreiddio'r hyn a blannwyd;
amser i ladd, ac amser i iacháu,
amser i dynnu i lawr, ac amser i adeiladu;
amser i wylo, ac amser i chwerthin,
amser i alaru, ac amser i ddawnsio;
amser i daflu cerrig, ac amser i'w casglu,
amser i gofleidio, ac amser i ymatal;
amser i geisio, ac amser i gollu,
amser i gadw, ac amser i daflu ymaith;
amser i rwygo, ac amser i drwsio,
amser i dewi, ac amser i siarad;
amser i garu, ac amser i gasáu,
amser i ryfel, ac amser i heddwch.

Caru mewn gweithred a gwirionedd 1 Ioan 3. 18-24

Fy mhlant, gadewch inni garu, nid ar air nac ar dafod ond mewn gweithred a gwirionedd. Dyma sut y cawn wybod ein bod o'r gwirionedd, a sicrhau ein calonnau yn ei wŷdd ef pryd bynnag y bydd ein calon yn ein condemnio; oherwydd y mae Duw yn fwy na'n calon, ac y mae'n gwybod pob peth. Gyfeillion annwyl, os nad yw'n calon yn ein condemnio, y mae gennym hyder gerbron Duw, ac yr ydym yn derbyn ganddo ef bob dim yr ydym yn gofyn amdano, am ein bod yn cadw ei orchmynion ac yn gwneud y pethau sydd wrth ei fodd.

Dyma ei orchymyn: ein bod i gredu yn enw ei Fab ef, Iesu Grist; a charu'n gilydd, yn union fel y rhoddodd ef orchymyn inni. Y mae'r sawl sy'n cadw ei orchmynion ef yn aros ynddo ef, ac ef ynddo yntau. Dyma sut yr ydym yn gwybod ei fod ef yn aros ynom ni: trwy'r Ysbryd a roddodd ef inni.

A chlywais lais fel sŵn tyrfa fawr a sŵn llawer o ddyfroedd a sŵn taranau mawr yn dweud:

"Halelwia!

Oherwydd y mae'r Arglwydd ein Duw, yr Hollalluog, wedi dechrau teyrnasu.

Llawenhawn a gorfoleddwn, a rhown iddo'r gogoniant, oherwydd daeth dydd priodas yr Oen, ac ymbaratôdd ei briodferch ef.

Rhoddwyd iddi hi i'w wisgo liain main disglair a glân, oherwydd gweithredoedd cyfiawn y saint yw'r lliain main."

Dywedodd yr angel wrthyf, "Ysgrifenna: 'Gwyn eu byd y rhai sydd wedi eu gwahodd i wledd briodas yr Oen.' "

Dywedodd wrthyf hefyd, "Dyma wir eiriau Duw."

Syrthiais wrth ei draed i'w addoli, ond meddai wrthyf, "Paid! Cydwas â thi wyf fi, ac â'th gymrodyr sy'n glynu wrth dystiolaeth Iesu; addola Dduw. Oherwydd tystiolaeth Iesu sy'n ysbrydoli proffwydoliaeth."

Gwelais y nef wedi ei hagar, ac wele geffyl gwyn; enw ei farchog oedd Ffyddlon a Gwir, oherwydd mewn cyfiawnder y mae ef yn barnu ac yn rhyfela. Yr oedd ei lygaid fel fflam dân, ac ar ei ben yr oedd diademau lawer. Yn ysgrifenedig arno yr oedd enw na wyddai neb ond ef ei hun. Yr oedd y fantell amdano wedi ei throchi mewn gwaed, ac fe'i galwyd wrth yr enw Gair Duw. Yn ei ganlyn ar geffylau gwynion yr oedd byddinoedd y nef, wedi eu gwisgo â lliain main disgleirwyn. O'i enau yr oedd cleddyf llym yn dod allan, iddo daro'r cenhedloedd ag ef; a bydd ef yn eu llywodraethu â gwialen haearn, ac yn sathru gwinwryf llid digofaint Duw, yr Hollalluog. Yn ysgrifenedig ar ei fantell ac ar ei glun y mae enw: "Brenin brenhinoedd, ac Arglwydd arglwyddi."

Yna gwelais angel yn sefyll yn yr haul, a gwaeddodd â llais uchel wrth yr holl adar oedd yn hedfan yng nghanol y nef: "Dewch, ymgasglwch i wledd fawr Duw; cewch fwyta cnawd brenhinoedd, cnawd cadfridogion, cnawd y cryfion, cnawd ceffylau a'u marchogion, a chnawd

pawb, yn rhyddion ac yn gaethion, yn fach ac yn fawr." Gwelais y bwystfil, a brenhinoedd y ddaear a'u byddinoedd, wedi ymgasglu i ryfela yn erbyn marchog y ceffyl a'i fyddin.

Y Gwynfydau

Mathew 5. 2-12a

Dechreuodd Iesu eu hannerch a'u dysgu fel hyn: "Gwyn eu byd y rhai sy'n dlodion yn yr ysbryd, oherwydd eiddynt hwy yw teyrnas nefoedd. Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro.

Gwyn eu byd y rhai addfwyn, oherwydd cânt hwy etifeddu'r ddaear.

Gwyn eu byd y rhai sy'n newynu a sychedu am gyfiawnder, oherwydd cânt hwy eu digon.

Gwyn eu byd y rhai trugarog, oherwydd cânt hwy dderbyn trugaredd.

Gwyn eu byd y rhai pur eu calon, oherwydd cânt hwy weld Duw.

Gwyn eu byd y tangnefeddwyr, oherwydd cânt hwy eu galw'n blant i Dduw.

Gwyn eu byd y rhai a erlidiwyd yn achos cyfiawnder, oherwydd eiddynt hwy yw teyrnas nefoedd.

Gwyn eich byd pan fydd pobl yn eich gwaradwyddo a'ch erlid, ac yn dweud pob math o ddrygair celwyddog yn eich erbyn, o'm hachos i. Llawenhewch a gorfoleddwch, oherwydd y mae eich gwobr yn fawr yn y nefoedd."

"Nid pawb sy'n dweud wrthyf, 'Arglwydd, Arglwydd', fydd yn mynd i mewn i deyrnas nefoedd, ond y sawl sy'n gwneud ewyllys fy Nhad, yr hwn sydd yn y nefoedd.

"Pob un felly sy'n gwrando ar y geiriau hyn o'r eiddof ac yn eu gwneud, fe'i cyffelybir i un call, a adeiladodd ei dŷ ar y graig. Disgynnodd y glaw a daeth y llifogydd, a chwythodd y gwyntoedd a tharo yn erbyn y tŷ hwnnw, ond ni syrthiodd, am ei fod wedi ei sylfaenu ar y graig. A phob un sy'n gwrando ar y geiriau hyn o'r eiddof a heb eu gwneud, fe'i cyffelybir i un ffôl, a adeiladodd ei dŷ ar y tywod. A disgynnodd y glaw a daeth y llifogydd, a chwythodd y gwyntoedd a tharo yn erbyn y tŷ hwnnw, ac fe syrthiodd, a dirfawr oedd ei gwmp."

vii. TEULU**Pob teulu yn y nefoedd ac ar y ddaear**

Effesiaid 3. 14-19

Oherwydd hyn yr wyf yn plygu fy ngliniau gerbron y Tad, yr hwn y mae pob teulu yn y nefoedd ac ar y ddaear yn cymryd ei enw oddi wrtho, ac yn gweddïo ar iddo ganiatáu i chwi, yn ôl cyfoeth ei ogoniant, gryfder a nerth mewnlol trwy'r Ysbryd, ac ar i Grist breswyllo yn eich calonnau drwy ffydd. Boed i chwi, sydd â chariad yn wreiddyn a sylfaen eich bywyd, gael eich galluogi i amgyffred ynghyd â'r holl saint beth yw lled a hyd ac uchder a dyfnder cariad Crist, a gwybod am y cariad hwnnw, er ei fod uwchlaw gwybodaeth. Felly dygir chwi i gyflawnder, hyd at holl gyflawnder Duw.

Yr hyn a gysylltodd Duw Marc 10. 6-9 (10-12) 13-16

Ond o ddechreuad y greadigaeth, yn wryw a benyw y gwnaeth Duw hwy. Dyna pam y bydd dyn yn gadael ei dad a'i fam ac yn glynu wrth ei wraig, a bydd y ddau yn un cnawd. Gan hynny nid dau mohonynt mwyach, ond un cnawd. Felly, yr hyn a gysylltodd Duw, peidied neb ei wahanu."

(Wedi mynd yn ôl i'r tŷ, holodd ei ddisgyblion ef ynghylch hyn. Ac meddai wrthynt, "Pwy bynnag sy'n ysgaru ei wraig ac yn priodi un arall, y mae'n godinebu yn ei herbyn hi; ac os bydd iddi hithau ysgaru ei gŵr a phriodi un arall, y mae hi'n godinebu.")

Yr oeddent yn dod â phlant ato, iddo gyffwrdd â hwy. Ceryddodd y disgyblion hwy, ond pan welodd Iesu hyn aeth yn ddig, a dywedodd wrthynt, "Gadewch i'r plant ddod ataf fi; peidiwch â'u rhwystro, oherwydd i rai fel hwy y mae teyrnas Dduw yn perthyn. Yn wir, rwy'n dweud wrthych, pwy bynnag nad yw'n derbyn teyrnas Dduw yn null plentyn, nid â byth i mewn iddi." A chymerodd hwy yn ei freichiau a'u bendithio, gan roi ei ddwylo arnynt.

Teuluoedd y ddaear

Genesis 12. 1-3

Dywedodd yr Arglwydd wrth Abram, "Dos o'th wlad, ac oddi wrth dy dylwyth a'th deulu, i'r wlad a ddangosaf i ti. Gwnaf di yn genedl fawr a bendithiaf di; mawrygaf dy enw a byddi'n fendith. Bendithiaf y rhai sy'n dy fendithio, a melltithiaf y rhai sy'n dy felltithio, ac ynot ti bendithir holl dylwythau'r ddaear."

Atodiad 4b

SALMAU

Salm 37. 3-5

Ymddiried yn yr Arglwydd a / gwna ddai/oni :
iti gael byw yn y / wlad • mewn cym/deithas • ddi/ogel.
Ymhyfryda / yn yr / Arglwydd :
a rhydd / iti • ddei/syfiad • dy / galon.
Rho dy / ffyrdd i'r / Arglwydd :
ymddiried / ynddo • ac / fe weith/reda.

Salm 67

Siant sengl

Bydded Duw yn drugarog wrthym / a'n ben/dithio :
bydded / llewyrch • ei / wyneb / arnom,
Er mwyn i'w ffyrdd fod yn wybyddus / ar y / ddaear :
a'i waredigaeth y/mysg yr / holl gen/hedloedd.
Bydded i'r bobloedd dy / foli • O / Dduw :
bydded i'r holl / bobloedd • dy / foli / di.
Bydded i'r cenhedloedd lawenhau a / gorfo/leddu :
oherwydd yr wyt ti'n barnu pobloedd yn gywir •
ac yn arwain cen/hedloedd / ar y / ddaear.
Bydded i'r bobloedd dy / foli • O / Dduw :
bydded i'r holl / bobloedd • dy / foli / di.
Rhoes y / ddaear • ei / chnwd :
Duw, ein / Duw ni / a'n ben/dithiodd.
Bendithiodd / Duw – / ni :
bydded holl gyrrau'r / ddaear / yn ei / ofni.

Psalm 121

Codaf fy llygaid / tua'r • my/nyddoedd :
o / ble y • daw / cymorth • i / mi?
Daw fy nghymorth oddi / wrth yr / Arglwydd :
cre/awdwr / nefoedd • a / daear.
Nid yw'n gadael i'th / droed – / lithro :
ac / nid • yw dy / geidwad • yn / cysgu.
Nid yw / ceidwad / Israel :
yn / cysgu / nac yn / huno.
Yr Arglwydd / yw dy / geidwad :
yr Arglwydd yw dy / gysgod / ar • dy dde/heulaw;
Ni fydd yr haul yn dy daro / yn y / dydd :
na'r / lleuad / yn y / nos.
Bydd yr Arglwydd yn dy gadw / rhag pob / drwg :
bydd yn / cadw / dy – / einioes.
Bydd yr Arglwydd yn gwylio dy / fynd a'th / ddod :
yn / awr a / hyd – / byth.

Atodiad 5

GWEDDIAU / DATGANIADAU ERAILL DROS Y MODRWYAU

- i. Bydded y modrwyau a wisgwch yn symbol o gariad a ffyddlondeb diderfyn ac yn arwydd o'r bywyd a rannwch a'ch parch at eich gilydd.
- ii. Parhaed y modrwyau hyn yr ydych wedi eu cyfnewid yn arwydd o gariad diderfyn a'ch atgoffa mai un cnawd ydych, wedi eich rhwymo ynghyd mewn cyfamod sanctaidd lle na dderfydd cariad, ac nad oes ffiniau i bresenoldeb Duw.
- iii. Pan briodwyd chwi,
fe gyfnewidiwyd yn arwydd o'ch cariad
a'ch ffyddlondeb i'ch gilydd y modrwyau hyn
(y fodrwy hon) yr ydych yn awr yn eu /ei gwisgo.
Bydded iddynt / iddi barhau yn arwydd
o'r addewidion a wnaethoch
ac o'r briodas y gofynasoch i Dduw ei bendithio.
Amen.

Atodiad 6

BENDITHIO'R DDEUDDYN

- i. Pan fyddwch yn effro a phan fyddwch yn cysgu,
pan fyddwch yn gweithio a phan fyddwch yn gorffwysu,
pan fyddwch yn cytuno a phan fyddwch yn methu
â chytuno,
pan fyddwch ynghyd a phan fyddwch ar wahân,
pan fyddwch gartref a phan fyddwch ymhell i ffwrdd,
amgylchyned Crist chwi a'ch uno yn ei gariad.

A bendithied Duw chwi a'ch cadw, eich llenwi â'i ras
a'ch dwyn i lawenydd y bywyd tragwyddol. **Amen.**

- ii. Goleuer eich cartref â goleuni Duw, fel, pan fo
tywyllwch, y llewyrcha'i gariad a chwalu cysgodion
y nos.

Bydded drysau eich calonnau bob amser yn agored
i roi croeso a chartref i Grist.

Cynheser eich cartref gan fflam dyner yr Ysbryd fel y
bydd eich cariad at eich gilydd bob amser ynghyn ac
yn llawn angerdd.

A bendithied Duw chwi a'ch cadw, eich llenwi â'i ras
a'ch dwyn i lawenydd y bywyd tragwyddol. **Amen.**

- iii. Pan fyddo eich tŷ'n llawn chwerthin a phan fyddo'n
dawel a thrist, byddwch yn ymwybodol bob amser o
bresenoldeb yr Arglwydd sy'n ymgartrefu gyda chwi.

A bendithied Duw chwi a'ch cadw, eich llenwi â'i ras
a'ch dwyn i lawenydd y bywyd tragwyddol. **Amen.**

iv. Bydded i'r cariad sydd gennych at eich gilydd
gyffwrdd â phawb a ddaw drwy ddrws eich cartref.

Bydded i bawb o'ch teulu ddod o hyd i fan lle y
gallant ddarganfod sut i garu a bod yn rhydd i fyw fel
y dymuna Duw.

Bydded i bawb a fydd yn eistedd wrth eich bwrdd
dderbyn maeth cariad Crist sydd yn croesawu pawb
sydd mewn angen.

A bendithied Duw chwi a'ch cadw, eich llenwi â'i ras
a'ch dwyn i lawenydd y bywyd tragwyddol. **Amen.**

v. Bendithied Duw Dad eich cartref.

Llanwed Crist eich calonnau â gorlif o gariad.

Lapied yr Ysbryd chwi yn ei gariad a'ch gwau yn un.

A bendithied Duw chwi a'ch cadw, eich llenwi â'i ras
a'ch dwyn i lawenydd y bywyd tragwyddol. **Amen.**

vi. Cadwch eich cariad yn bur i'ch gilydd, ond na chaeed
allan byth yr anghenus.

Trysorwch eich cariad at eich gilydd; a'i gadw i losgi yn
amgylchiadau cyffredin bywyd.

Tyfed ac aeddfeded eich cariad at eich gilydd;
ac nac anghofiwch byth sylfeini eich bywyd ynghyd.

A bendithied Duw chwi a'ch cadw, eich llenwi â'i ras
a'ch dwyn i lawenydd y bywyd tragwyddol. **Amen.**

Atodiad 7

YMBILIAU

Fel rheol, bydd y gweddïau'n cynnwys y themâu a ganlyn:

- *Diolchgarwch*
- *Cynnydd ysbrydol*
- *Ffyddlondeb, llawenydd, cariad, maddeugarwch ac iachâd*
- *Plant, aelodau eraill o'r teulu a chyfeillion.*

Dylid cadw distawrwydd ar ôl pob deisyfiad.

Gellir defnyddio ymatebion priodol, er enghraifft:

Arglwydd, yn dy drugaredd,
gwrando ein gweddi.

Arglwydd, clyw ni.
Arglwydd, yn rasol clyw ni.

Gweddiwn arnat ti, O Arglwydd.
Arglwydd, trugarha.

*Mae'r weddi'n cloi â cholect addas a ddywedir gan yr offeiriad neu â'r canlynol,
naill ai:*

Dad trugarog,
**derbyn y gweddïau hyn
er mwyn dy Fab,
ein Gwaredwr Iesu Grist. Amen.**

neu:

Yn eu holl ddyfodol ynghyd bydded iddynt fwynhau
bywydau ei gilydd ac aeddfedu yn y cariad a rannant.
Gofynnwn y pethau hyn trwy Grist ein Harglwydd.
Amen.

- i. Dduw ffyddlon,
sanctaidd a thragwyddol, ffynhonnell bywyd a tharddle
cariad, rhoddwn iti ddiolch a moliant am
arwain *E* ac *E* i'r diwrnod hwn, a gweddiwn drostynt.
Arglwydd bywyd a chariad:
gwrando ein gweddi.

Bydded eu priodas yn fwrlwm o fywyd gydol eu hoes,
cyfoethoga hi â'th bresenoldeb a'i chryfhau â'th ras;
bydded iddynt gysuro ei gilydd a nerthu ei gilydd
mewn ffyddlondeb ac ymddiriedaeth.
Arglwydd bywyd a chariad:
gwrando ein gweddi.

Deued lletygarwch eu cartref â lluniaeth a llawenydd i
bawb o'u cwmpas; gorlifed eu cariad at gymdogion
anghenus a chofleidio'r trallodus.
Arglwydd bywyd a chariad:
gwrando ein gweddi.

Bydded iddynt ddirnad yn dy air drefn ac amcan i'w
bywydau; a bydded i nerth dy Ysbryd Glân eu tywys
mewn gwirionedd a'u hamddiffyn mewn adfyd.
Arglwydd bywyd a chariad:
gwrando ein gweddi.

Bydded iddynt feithrin eu teulu'n ffyddlon,
gweld eu plant yn tyfu, gorff, meddwl ac ysbryd,
a dod yn y diwedd at derfyn eu hoes yn fodlon
eu calon ac yn gobeithio'n llawen am y nefoedd.
Arglwydd bywyd a chariad:
gwrando ein gweddi.

ii. Yn llawn llawenydd dros *E* ac *E*, gweddiwn dros eu bywyd ynghyd.

Bydded eu cariad at ei gilydd yn fwyd a diod iddynt,
Eu parch at ei gilydd yn ffynhonnell eu llawenydd.

Arglwydd yr aelwyd a'r cartref.

Gwrando ein gweddi y dydd hwn.

neu Arglwydd, yn dy drugaredd,
Gwrando ein gweddi.

Bydded eu dealltwriaeth o'i gilydd yn sylfaen i faddeuant,
Eu serch at ei gilydd yn fflam i oleuo pob tywyllwch.

Arglwydd yr aelwyd a'r cartref.

Gwrando ein gweddi y dydd hwn.

neu Arglwydd, yn dy drugaredd,
Gwrando ein gweddi.

Bydded eu hymrwymiad i'w gilydd yn sicrwydd iddynt,
Eu ffydd yng Nghrist yn ganolbwynt eu tŷ a'u cartref.

Arglwydd yr aelwyd a'r cartref.

Gwrando ein gweddi y dydd hwn.

neu Arglwydd, yn dy drugaredd,
Gwrando ein gweddi.

Bydded eu didwylledd yn ffynhonnell tangnefedd.

Deued eu gonestrwydd â chytgord i bob anhawster a wynebant.

Arglwydd yr aelwyd a'r cartref.

Gwrando ein gweddi y dydd hwn.

neu Arglwydd, yn dy drugaredd,
Gwrando ein gweddi.

Bydded i'r Arglwydd bob amser le yn eu cartref.

A llais ym mhob peth a wnânt.

Arglwydd yr aelwyd a'r cartref.

Gwrando ein gweddi y dydd hwn.

neu Arglwydd, yn dy drugaredd,
Gwrando ein gweddi.

*Os nad yw'r gwasanaeth yn rhan o litwrgi'r Cymun Bendigaid,
gellir terfynu'r Ymbiliad â'r canlynol:*

Wedi ein clymu ynghyd yn ei gariad, daw Crist â ni'n
nes at y Tad, ac felly, yn ei eiriau ef, dyrchafwn ein
lleisiau mewn gweddi: **Ein Tad ...**

- iii. Gweddïwn dros *E* ac *E*, fod iddynt gydol eu bywyd priodasol ynghyd gadw bob amser yr addewidion a wnaethant.

Rhodded muriau eu cartref iddynt ddiogelwch a sefydlogrwydd, ond heb fyth gau allan ofalon y byd.
Arglwydd Dduw, rhoddwr pob peth daionus,
Gwranddo ein gweddi.

Llewyrched goleuadau eu cartref â chariad a fydd yn wahoddiad i bawb a â heibio ac yn oleuni i'w bywydau.
Arglwydd Dduw, rhoddwr pob peth daionus,
Gwranddo ein gweddi

Bydded drysau eu cartref yn agored i bawb a ddaw yn enw'r Arglwydd, bydded yno groeso cynnes a hael a chariad di-baid.
Arglwydd Dduw, rhoddwr pob peth daionus,
Gwranddo ein gweddi.

Bydded i'w plant gael eu magu mewn cariad, fel y bo eu bywyd teuluol yn ysbrydoliaeth i'r gymuned gyfan ac yn esiampl o'r hyn y mae dilyn yr Arglwydd yn ei olygu.
Arglwydd Dduw, rhoddwr pob peth daionus,
Gwranddo ein gweddi.

Os nad yw'r gwasanaeth yn rhan o litwrgi'r Cymun Bendigaid, gellir terfynu'r Ymbiliad â'r canlynol:

Bydded eu bywyd ynghyd yn arwydd o gariad yr Arglwydd a dywalltodd ei Ysbryd i'n calonau yn llefain 'Abba, Dad,' fel y gallwn ddyrchafu ein lleisiau ag un galon a meddwl, a dweud gyda'n gilydd:
Ein Tad ...

Atodiad 8

FFURF AR GYFER CYSEGRIAD YCHWANEGOL

Dad nefol,
gwrando ar y weddi a'r diolchgarwch
a offrymwn trwy Iesu Grist ein Harglwydd,
a gymerodd *fara* (a'r) y *cwpan* ac a ddywedodd:
Hwn yw *fy nghorff* (a *hwn yw*) *fy ngwaed*.
Cymerwn ninnau y *bara* (a'r) y *gwin* hwn
a gweddiwn y byddant trwy dy Air a'th Ysbryd
yn sacrament *corff* (a) *gwaed* Crist. **Amen.**

Cydnabyddiaethau

Lluniwyd y Gwasanaethau Priodas (i'w defnyddio yn yr Eglwys yng Nghymru yn ychwanegol at y gwasanaethau a gynhwysir yn Llyfrau Gweddi 1664 a 1984) gan Gomisiwn Ymgynghorol Sefydlog yr Eglwys yng Nghymru ar Litwrgi.

Cyfeiriodd y Comisiwn at ystod eang o ddeunydd wrth baratoi'r Gwasanaethau, ac y mae'n cydnabod y cymorth a'r budd a gafwyd o hynny.

Gwaith gwreiddiol y Comisiwn yw rhannau helaeth o destun y Gwasanaethau, a'r Gwasanaethau fel casgliad. Gwnaeth yr Eglwys yng Nghymru ei gorau i ddarganfod a hysbysu perchennogion hawlfaint pob gwaith a atgynhyrchwyd a sicrhau eu hawdurdod i'w gynnwys. Fodd bynnag, os anwybyddwyd unrhyw waith, torri ei hawlfaint a'i ddefnyddio heb hawl, y mae'r Eglwys yng Nghymru yn ymddiheuro ac, o'i hysbysu o hynny, bydd yn cywiro'r cam wrth ailargraffu'r Gwasanaethau yn y dyfodol.

Gwasanaethau Priodas i'w defnyddio yn yr Eglwys yng Nghymru yn ychwanegol at y gwasanaethau a gynhwysir yn Llyfrau Gweddi 1664 a 1984 a awdurdodwyd gan Gorff Llywodraethol yr Eglwys yng Nghymru.

Ⓜ Hawlfraint Cyhoeddiadau'r Eglwys yng Nghymru a Chorff Cynrychiolwyr yr Eglwys yng Nghymru 2010.
Cedwir pob hawl. Ni chaniateir atgynhyrchu unrhyw ran o'r cyhoeddiad hwn, na'i storio mewn system adfer, na'i drosglwyddo mewn unrhyw ddull na thrwy unrhyw gyfrwng, electronig na mecanyddol, na'i lungopio na'i recordio na dim arall, heb ganiatâd ysgrifenedig ymlaen llaw oddi wrth yr Eglwys yng Nghymru, ac eithrio lle y caniateir hynny'n benodol.

Ni chaniateir atgynhyrchu rhannau sylweddol o ddeunydd hawlfraint sy'n eiddo i'r Eglwys yng Nghymru dan amodau unrhyw drwydded a roddir gan yr Asiantaeth Trwyddedu Hawlfraint Cyfyngedig na'r Gymdeithas Trwyddedu Cyhoeddwy Cyfyngedig.

Testunau allan o'r *New Revised Standard Version of the Bible Anglicized Edition*, (h) 1989, 1995, Adran Addysg Gristnogol, Cyngor Eglwysi Crist yn Unol Daleithiau America, defnyddiwyd trwy ganiatâd. Cedwir pob hawl.

Dyfyniadau o'r *Beibl Cymraeg Newydd* a'r *Beibl Cymraeg Newydd Diwygiedig 2004* (h) Cymdeithas (Brydeinig a Thramor) y Beibl, defnyddiwyd trwy ganiatâd. Cedwir pob hawl.

Gweddi'r Arglwydd (h) The English Language Liturgical Consultation (ELLC) 1988.

Hawlfraint (h) Cyngor yr Archesgobion, 2005 yw *Common Worship: Services and Prayers for the Church of England*; atgynhychir y Sallwyr a darnau eraill trwy ganiatâd.

ATGYNHYRCHU

Gellir atgynhychu rhan helaeth o'r *llyfr hwn* a elwir Gwasanaethau Priodas i'w ddefnyddio heb dalu ffi ar yr amod na werthir y copïau, na chynhychir mwy na 250 ohonynt, bod enw'r plwyf, yr eglwys gadeiriol neu'r sefydliad ar y clawr neu'r dudalen flaen ynghyd â'r disgrifiad o'r gwasanaeth a bod cynnwys y gydnabyddiaeth a ganlyn:

Hawlfraint (h) Cyhoeddiadau'r Eglwys yng Nghymru 2010 yw *Gwasanaethau Priodas (i'w defnyddio yn yr Eglwys yng Nghymru yn ychwanegol at y gwasanaethau a gynhwysir yn Llyfrau Gweddi 1664 a 1984)* y cynhwysir deunydd ohono yn y gwasanaethau hyn.

Rhaid i blwyfi sydd am atgynhychu rhan helaeth o'r *llyfr hwn neu fwy na 250 o gopïau* ohono i'w defnyddio ar unrhyw achlysur gael caniatad ymlaen llaw oddi wrth y Rheolwr Cyhoeddiadau yn y cyfeiriad isod.

Dylid bob amser anfon copi, i'w gadw'n gofnod o'r cyhoeddiad, at y Rheolwr Cyhoeddiadau yn y cyfeiriad isod: Cyhoeddiadau'r Eglwys yng Nghymru, 39 Heol y Gadeirlan, Caerdydd CF11 9XF.